

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
3 fl. po pošti.

Št. 11.

15. novembra 1858.

VII. tečaj.

Keršansko - katoljška simbolika.

November.

1. Vsi svetniki in svetnice božje. Že sv. apostel Pavl I. Kor. 2, 9. pravi, da nobeno oko ni vidilo, nobeno uho ni slišalo in nobeno človeško serce ni občutilo, kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo; — koliko manj so zamogli podobarji s svojo nezmožno roko napraviti podobo neizrekljivega veličastva (kar so tudi večkrat skušali), ki ga svetniki po prestanih nadlogah in britkosti tukajšnjega življenja uživajo v tistih nebeških višavah, kjer se ne slišijo več nobeni zdiheji, kjer sam Gospod Bog vsako solzico svojim zvestim služavnikom otira. Mnoge in mnogoverstne so toraj tudi podobe, ki nam „vse svetnike in svetnice“ pred oči stavljajo; toraj bi nam tudi težko hodilo vse popisati in njih pomen razjasniti, ako bi si ktere posebne ne izvolili in tiste ne deržali. Nar pripravniša za to se nam pa tale zdi:

Na oblakih vgladamo presv. Trojico, ktero plameneči žari kakor ognjeno morje obdajajo. Na desnici večnega Očeta sedi božji Sin, ki ga je pred zgodnjo danico rodil, nad obema pa plava v podobi goloba tretja oseba božja, sv. Duh. Včasih je namesto presv. Trojice samo njen simbol, trivoglina viditi v sredi žarov. Na desnici Sina, k njemu obrnjena, roke pobožno na persih sklenjene, mogočna priprošnica vernih stoji, rožna devica Marija. Blagovoljno gleda na njo Sin, ter svojo levico na serce polaga, kakor da bi jo hotel zagotoviti, da bode vse njene prošnje spolnil. Poleg nje je pa sv. Jožef.

Na desnici Marie in Sina božjega, včasih pa tudi na levi sedijo oni, ki bojo enkrat svet sodili, namreč apostoli, pred vsemi Peter in Pavl; tikoma pri njima pa sta sv. Marka z oroslantom in sv. Luka z juncom. Na desni pred vsemi apostoli se znajde nar veči, ktere ga je žena rodila, sv. Joan kerstnik, predtečaj Jezusov. Oči in roko k tistemu povzdiguje, ktere ga je učencom pokazal rekoč: „Glejte jagne božje, ktero grehe sveta odjmlje.“ Na nekterih podobah je Janez kerstnik tudi

na levi apostolov viditi, ter ga imenitni možaki stare zaveze, Mozes, Aron, David in še drugi obdajajo.

Apostolom nasproti vgladamo kerdelo devic, izmed katerih jih veliko palme derži, kar nam naznanja, da so svojo kri prelife, ter tako vredne bile, hoditi za Jagnetom, kamor hodi. Ena je črnega obraza, gotovo je Maria Egipčanka. Nekatere podobe namesto kerdela devic nam samo kažejo sv. Katarino s kolesom, sv. Barbaro, sv. Uršulo; tudi sv. Magdaleno, ki ima alabastrovo škatlo za mazilo. Dalej zadej sta Adam in Eva viditi.

Med apostoli in rajdo devic vidimo veliko množico malih otročičev, katerih nekteri palme, drugi sklenjene roke nakviš deržé. Kdo so ti mali? So grozovitno umorjeni otročiči iz Betlehema, ktere cerkev v svoji pesmi kot „cvetje mučencev“ (flores martyrum) pozdravlja, in njih spomin s posebno godovno 28. decembra obhaja. Čudovitna zvezda nam naznanja, da so pod njo po ptujem napravljene možje modri iz jutrovega.

Zdaj nastopijo slavni mučenci prve dobe keršanske, kakor so bili ssv. Štefan, Lavrenc, Vincenc, Boštjan. Za njimi pride 14 pomočnikov in letim sledijo, ki jih pod nadslovom „zvezde svete cerkve“ častimo, namreč cerkveni očetje in učeniki, med kterimi sv. Gregorja, Avgušlina in Jeronima koj hitro spoznamo. Pa tudi vtemeljitelji redov obojega spola in znameniti redovniki in redovnice v veliki rajdi stojé, in vgladamo pri njih sv. Benedikta, njegovo sestro Školastiko in še več drugih.

Pa kdo bo zamogel jih vse izvoljene prešteti? Dalej ko sega oko, več jih zagleda „iz vseh narodov in rodov in ljudstev in jezikov“, apoc. 7, 9.; in tudi iz vseh stanov; tako vidimo kralje in cesarje pri minih in duhovnih; cesarice in kraljice poleg nun in pobožnih žen; opatice v družtvu svojih redovnih sester; misijonarje pa tudi razmišljive redovnike; vojsaki se družijo pastirjem; veliko je mladenčev pa tudi starih ljudi.

Vsi in vsi so viditi v oblakih pa okolj svojih glav nimajo žarov, kakor jih navadno gledamo, temveč njih obličja se lesketajo v odsevu veličastva presv. Trojice, ktero gledaje se jim neizrekljivo veselje iz očes sveti.

Se ve, da tudi angelov tukaj ne zgrešamo. Oni obdajajo tri osebe božje; radostno gledajo na rajde izvoljenih, katerih noben ne more prešteti, kažejo tudi naviš na trojedinega Boga, kteremu na vse veke hvalo pojó.

2. Spomin vernih duš v vicah. Pogledali smo na podobah presrečne prebivavce, kterim božja pravica neizrekljivo veselje, nepopisljivo zveličanje deli in tako plačuje; pa le nekoliko korakov dalej, in — žalostni glasovi donijo v naših ušesih, druge vrata se odprejo in žalostne podobe se razgrinjajo pred našimi očmi, mi pridemo do podob drugih bratov in sester, ki

so skoraj v enaki meri žalostni kakor uni veseli, in tudi nas se po-prime britka žalost, ko se spominjamo „vernih duš v vicaah.“

V koledah nas opominja teh vernih dušic hiša polna mertvaških glav. So pa tudi podobne, na katerih vidimo sred ognja veliko ljudi, starih in mladih obojega spola, vsi so nagi ter plameni se jih ovijajo; oni pa roke molijo in sklepajo, kakor da bi koga na pomoč klicali. V tem se pa tudi razloči kraj od pekla, kjer nobena molitev več ne pomaga, od kodar nobenega rešenja več ni, zakaj pogubljeni so hudiču na veke zapadli. Na nekterih podobah je viditi, da angeli z nebes priplavajo, vernim dušam iz strašnega plamena pomagat in jih rešiti, ali pa iz kelha vlijajo presv. rešno kri, ogasiti ogenj in terplenje zljajšati. Tudi so kipi sv. martre, ali Jezusa na križu, iz katerega peterih ran kri teče, angeli jo v kelhe vjemajo, in kar se je razlije, pade v vice ter verne duše reši. Ali nas to nikar lepo ne opominja, da daritev sv. maše vernim dušam v vicaah pomaga? Tudi poškrpimo blagoslovljeno vodo na pokopališče naših rajnih, kakor da bi iz ljubezni hoteli ogenj v vicaah pogasiti. Zatoraj še protestant Menzel pravi: „Kdo zamore reči, da je ovo pomenljivo djanje nar večje ljubezni le prazna vera?“

Slavni Salvator Roza je malal verne duše v vicaah, kako da se tuge polne obračajo k Materi božji ter jo prosijo, da bi jim milost pridobila. Vendar veliki tugi in žalosti grešnikov se ne prilega izobraženje Marije matere milosti; zakaj slikal jo je, kakor da bi se nemarno smehljala.

2. Sv. Just, mučenec. V Terstu se tudi danes god sv. Justa mučenca obhaja, ki je patron glavne Teržaške cerkve. Pod glavarjem Manacijem je l. 303 za sv. vero častito smert storil. Drugih podob njegovih še nismo vidili, kakor pa to, ki jo „Drobtince“ l. 1858 na svojem čelu imajo. Ni nam treba je razlagati, dosti jasno nam kaže, kako so ga mučili.

3. Sv. Hubert, lovec. Kar legenda od sv. Evstahia pripoveduje, ravno to se tudi od sv. Huberta bere, namreč da je v velikem tednu za belim jelenom derl; ta se je pa na enkrat ustavil, ter svojemu preganjavcu podobo križanega med rogovi pokazal. Toraj tudi ovi svetnik jelena, ki ima med rogovi sv. razpelo, v svoje znamje ima. Kje in kdaj se je rodil in umerl, nismo mogli zvedeti, kakor samo to, da ga lovci svojega zaštitnika častijo.

4. Sv. Karl Boromej, nadškof in kardinal. L. 1535 se je v Aroni 40 ur od Milana iz knezovških staršev rodil in še le 47 let star umerl; ima navadno kužne bolnike okoli sebe, katerim je posebno stregel. Včasih jim pa sv. popotnico podeljuje. Vidimo ga tudi navadno v obleki kardinalov klečati pred sv. rešnjim Telesom. V Aroni, kjer je luč sveta vgleдал, so mu Milanci velikansko štatvo postavili, ktera ga kaže kot kardinala, ko ravno desnico k blago-

slovu vzdiguje; krotkost in neka tužnost, ali rekel bi, miloba se mu poznate na obrazu.

5. Sv. Emeric, kraljevič. Glej kerš. kat. simboliko 2. septembra str. 514.

6. Sv. Lenart, opat. V Šent-Limoži, Akvitanski pokrajni na Francozskem, doma, se je letá svetnik od sv. škofa Remigia v mašnika posvetiti dal, ter je poznej opat bil. Malajo ga v redovni obleki z znamenji opatove časti, v rokah pa navadno železje ali verige derži; zakaj po njegovi molitvi so bili po nedolžnem zaperti in vklejnjeni rešeni ter so svoje verige v hvaležen spomin na njegov grob nosili. Vidimo pri njem tudi govedino in konje, zakaj da, smo pa koj to zamogli zvedeti, da ga skoraj povsod kot varha domače živine častijo in na pomoč kličejo. Vmerl je l. 549.

7. Sv. Engelbert, škof in mučenec. Malajo ovega svetnika kot škofa, ki včasih palium ali nadvratni trak nadškofov in knjigo ima, nad katero so besede v sredi žarov viditi: „Dimitte illis etc.“ (odpusti jim itd.); zakaj leté besede je izrekel, ko ga je bil njegov bratanec Miroslav Izenburški l. 1225 umoril. Sv. Engelbert je bil rojen grof iz Berg-a ter 1216 v nadškofa Kolonskega izvoljen. Cesar Miroslav II, mu je svojega sina izročil, da bi ga odgojil; zatoraj tudi fantič s sklenjenimi rokami pri njem stoji.

9. Sv. Teodor, mučenec. Letega svetnika, ki se je v Heraklii rodil, ter po tem v vojaški stan stopil, je še sv. Gregor Nisenski v svoji pridigi pohvalil. L. 306 so ga na germadi sožgali, ali kakor drugi menijo, da so ga križali. Vidimo ga pravega junaka keršanskega v vojaški napravi v sredi ognja, tudi ima bakljo v rokah; ali pa ima meč, pri nogah pa zmaja, kterega je usmertil, ter tako nek kraj strašne zverine rešil.

Nekteri podobarji mu tudi ternjevo krono na glavo dajejo, ktera ima nas še drugih njegovih muk opomniti.

11. Sv. Martin, škof. Imeniten in v veliki časti pri vseh kristjanih je sv. Martin; toraj je tudi dosti podob njegovih viditi. Malajo ga pa na dvojni način. Velikokrat ga vidimo kot škofa in gos pri njem, kar čudno prigodbo pomenja, da, ko se je v škofa Turonskega izvoljen iz velike ponižnosti skril, so gosi glasno gajaje njegov skrovaj razodele. Od tod toraj gotovo Martinova gos. Še več je pa podob, ktere ga nam viteza kažejo, ki na konju, navadno belem sedi, ter beraču, ki v hudi zimi na pol nag na cesti sedi ali pa na bergljo se vpira, polovico svojega plajša poda. Martin ravno ni gleštal denarjev, zatoraj mahne s sabljo in svoj plajš preseka. Še mlad namreč je bil v vojaški stan stopil, in še novinc v keršanski veri se ubogemu tako nsmiljenega skazal. Ko se mu je bil Kristus po noči z ravno to polovico plajša prikazal, se je dal Martin po tem kerstiti.

Slavni podobar van Dyck je slikal umotvor, na katerem sv. Martin kot vitez na belcu sedi, ki ga je v bitvi pri Muraji jezdil; okoli njega ferfra višnjev plajš, ktere ga je bil ubožcu podelil, ki se je pa spet dostavil. Veliko čudežev in čudovitnih dogodov je iz njegovega življenja brati, omenimo pa samo še lete, da, ko je sv. mašo bral, se je sv. hostija nad njegovo glavo vzdignila; ter se svetila kot sonce, kar se tudi na nekterih podobah najde, pa tudi njegovo imenitnost v cerkvi keršanski pomeni. Ko je 11. novembra l. 402 umrl, je njegov prijatelj Severin, škof Kolonski s svojimi mnihii od daleč slišal angele prepevati. Kodar so njegovo truplo vozili, je vse zelenelo in cvetelo, kakor v spomladi. V veliki časti so Franki njegovo suknjo s kapuco imeli, poslužili so se je kot glavnega bandera v vojski, ter so se tedaj nepremagljive mislili. Kaj znamenita je njegova štatva v stolni cerkvi v Padavi na Laškem. Sv. Martin sedi oborožen na konju; pa pripoveduje se, da nek večkrat svoj podstavek zapusti ter zunaj cerkve okolj jezdari. Na vprašanje radovednega ptujca, kam da gre? je kip odgovoril: „Jezdim v ono dobrovo, poštenega moža iz rok tolovajev rešit.“

12. Sv. Homobon, kupčevavec. Izgled vseh čednost je bil o svojem času sv. Homobon, ki je sin kupčevavca bogatega, ter je v imenitnem mestu Kremoni na Lombardskem luč sveta ugledal. Tudi on se je kupčevanja prijel po volji svojega očeta, pa premoženje mu ni bilo v zajнке hudičeve, temveč se je mamona poslužil si nebeških prijatlov pridobiti. Posebno se hvali na njem ljubezen in postrežljivost njegova do ubogih bolnikov; toraj ga vidimo na podobah v pošteni obleki meščanov, ki ga bolniki obdajajo. Umerl je 13. novembra 1197 v neki cerkvi, ravno ko se je „Gloria in excelsis“ zapelo. Sv. Homobon je zaštitnik svojega rojstnega mesta Kremone, kupčevavcov v Lionu, kovačev in krojačev.

13. Sv. Stanislav Kostka, spoznovavec. Drugi Alojzi je bil sv. Stanislav Kostka iz žladne rodovine na Poljskem rojen, toraj ga tudi Polaki svojega zaštitnika častijo. Malajo ga v obleki reda jezuitarskega, ktere ga novinec je bil; angel na njegovi strani nas opominja, da, ko je na Dunaju v hiši nekatoljčana bofen ležal, ter presv. popotnice ni mogel prejeti, mu je angel jo prinesel in podelil. Umerl je v Rimu na veliki Šmaren 1568.

15. Sv. Leopold, vojvoda Avstrijski. Djanje Svetnikov pravi popisovaje življenje ovega svetnika: „Naša staroslovita Avstria ima od nekđaj hrabre, pa tudi keršanske vojvode, izmed kterih je sv. Leopold posebno svilla zvezda čednost vladarskih, zavolj kterih so ga že njegove dni „Svetoslava“ imenovali. Rodil se je v Melku 29. septembra 1073, umerl je pa 15. novembra 1136 ter je v Klosternejburgu pokopan. Njegove podobe ga nam kažejo kot viteza napravljenega z okinči vojvoda, ki ima v rokah

bandero in obrazek cerkve, ali že cerkev v Klosternajburgu ali pa pri sv. Križu, kajti obedve je on dal postaviti. Kot svojega patrona ga časti Avstrijska nadvojvodina.

16. Sv. Otmar, opat. Kar življenje letega svetnika tiče, le toliko vemo, da je bil nemškega rodu, svet in do ubogih usmiljen mož, katerega je tudi Frankiški kralj Pipin visoko čislal. Bil je tudi opat benediktinarskega reda pri sv. Golu (v št. Gallen-u). Nja znamenje je bečva ali brenta, katero derži ali pri sebi ima; imel je namreč tako brento, v kateri vina nikoli ni zmanjkalo, ampak vedno je polna ostala. Po njegovi smerti so s tim vinom vse boleznj ozdravljali.

17. Sv. Gregor čudodelnik, škof. Že priimek ovega svetnika nam naznanja, da je od Boga moč dobil, čudeže delati; vendar pa je le malo podob njegovih najti, na katerih ga kot škofa vidimo, kar je on v novi Cesareji bil.

19. Sv. Elizabeta, deželna grofinja, udova. Ta svetnica je bila madžarskega kralja Andreja in njegove žene Jere, rojene vojvodinje Koroške hči, ter potem z Ljudovitom deželnim grofom Hasie in Turingije zaročena. Mnogo je njenih podob in mnogih znamenj. Ima včasih tri krone, eno na glavi, dve pa v roci ali pa na knigi, ker je kot devica, zakonska žena in kot udova sveto živela. Večkrat ima rože in cvetlice v jerbaščeku ali pa v predpertju, zakaj v take so se jedila, katere je skrivaj pred soprugom ubogim nosila, pred njegovimi očmi spremenile. Enak čudež se tudi od sv. Roze iz Viterbe pripoveduje. Tudi berači so pri nji viditi, katerim darove podeljuje. Nekteri podobarji jo pa malajo v redovni obleki tretjega razreda sv. Frančiška, v katerega je bila stopila, ko so jo po smerti njenega supruga iz dvora pahnili. Umerla je 19. novembra 1231 v Mariboru na Nemškem, kjer tudi počiva. Papež Gregor IX. jo je svetnikom prištel. Njeno sv. truplo so leta 1237 v pričó cesarja Friderika II. in 200,000 ljudi vzdignili. Cesar je krono na njen grob djal.

20. Ssv. Feliks Valojski in Janez iz Mate, spoznovavca. Leta dva svetnika sta vpeljala red presv. Trojice ali Trinitarjev, katerega poglobitni namen je bil, jetnike in sužnje iz oblasti nevernikov odkupovati in rešiti. Papež Inocenc III. je ovi red poterdil. Sv. Feliks je dolgo let kot puščavnik v temni goščavi živel, zatoraj na podobah jelena s križem rudeče in višnjeve boje med rogovi pri sebi ima; tak namreč se je bil obema svetnikoma prikazal ter ju premogel, ovi red vtemeljiti; udje njegovi nosijo belo oblačilo s ravno takim križem na škapulirju in plajšu. Feliks je umerl 85 let star 4. novembra 1212, Janez iz Mate pa drugo leto 21. decembra; papež Inocenc IX. je vkažal pervega spomin 20. novembra, drugega pa 8. februarja obhajati. Sv. Janez

iz Mate v spomin naloge svojega reda tudi kos verige ali pa vkljenjenega sužnja pri sebi ima.

21. Darovanje presv. Marije device. Da je Marija vedno devištvo obljubila, vemo iz njenih besed, ktere je angelu Gabrielu rekla: „Kako se bo to zgodilo, ker moža ne poznam“, Luk. 1, 34. Sv. Jeronim pripoveduje, da so Marijo njeni starši kot triletno deklico v tempelj pripeljali ter tam darovali. Tudi se bere, da je ona po petnajsternih stopnicah, katerih vsaka je pol komolca visoka bila, brez spotikleja v tempelj prišla. Ove stopnice so tudi na podobah ovega darovanja viditi, na njih ona pred duhovnom klečé se Bogu posvečuje in daruje. Ove stopnice nas pa tudi opominjajo stare šege judovske, po kateri je se gredé iz ženskega preddvorja v tempelj petnajst psalmov prepevalo. Slavni nemški podobar Janez Holbein starejši je malal podobo, na kateri sv. Devico njeni starši v tempelj peljejo, jo tam Gospodu posvetit. Na ovi kakor tudi na drugih podobah, posebno v pinakoteki v Monakovem je viditi, kako duhoven malo Marijo pričakuje; Joahim in Ana pa spodej pred stopnicami stojita.

Spomin darovanja Marie device je papež Gregor IX. l. 1372 vkazal, da se ima v katoljški cerkvi l. o. vsako leto 21. novembra obhati.

21. Sv. Kolumban, opat. Če ravno vsi Slovenci ovega svetnika ne poznajo, vendar moramo tudi njegovih podob omeniti, katerih je več najti. Domovina sv. Kolumbana je Irska, kjer je okoli l. 560 luč sveta vgleдал. On je oznanoval sv. evangelje v Galiji in severni Švajcarski deželi. Slednič je pa šel na Lombardsko, ter je bil v Bobii od Boga na plačilo poklican 21. novembra 615. Medveda je iz njegovega berloga izgnal, kjer je potem vrelc navstal; zatoraj tudi podobarji medveda poleg njega malajo. Viditi je nad njim svitlo sonce, zakaj njegovi materi se je senjalo, da bo svitlo sonce porodila.

V basiliki sv. Bonifacia v Monakovem je sledeča podoba v spomin njegovega apostolskega delovanja viditi: Pri njegovih nogah sta dva ajda ali pagana; njima na desni se vidi poderta štatva molika, pri katerem pagan s kopko stoji. Sv. Kolumban, ki je kot opat napravljen, svojo desnico nad molika steguje.

22. Sv. Cecilia, devica in mučenica. Imenitna svetnica, ktero dro vsi kritjani častijo, je sv. Cecilia. Spoznamo jo lahko na godbenem orodju, ktereга pri sebi ima, posebno po orgljah, ktere v roci ima ali pa na njih igra; toraj jo tudi kot zavetnico in patroninjo godbe ali muzike častimo. Godbeno orodje sploh hvalo božjo pomenja, in že na starih denarjih hebrajskih se lira v ovi pomen najde. Cecilia se je v Rimu rodila ter je tudi tam 22. novembra 232, ali kakor drugi menijo l. 178 za vero kervavo smert storila. Trikrat jo je mahnul rabelj, pa glave jej ni popolnoma od-

sekal, ter je na pol mrtvo pustil ležati. Našli so jo potem na obličju ležati, vrat zasekan, roke in prve tri perste na vsaki roci zveržene, perstanca in mezinca pa potlačena. Tako jo tudi kipotvorci izobrazujejo, malarji jo pa le na orgljah pred oči stavijo; vendar tudi nekteri kot mučenico, kakor je v veliki cerkvi v Frankobrodi na reki Majni viditi. Omeniti je tudi še kotel, v katerem je viditi, ali pa stoji poleg nje; zakaj vročo kopalnico so ji bli trinogi napravili, da bi se tam zadušila, pa še bolečine ni občutila. Papež Urban jo je dal na pokopališču Kalista pokopati, in že za časa papeža Simaha okoli l. 498 je v Rimu cerkev sv. Cecilii posvečena stala.

23. Sv. Klemen, papež in mučenec. Sv. Klemen je bil rojen Rimljan in nevernik, pa od sv. apostola Petra v keršanstvu podučen je bil goreč učenec Jezusov in tovarš in pomagavec sv. ap. Pavla v apostolskih rečeh. Po smerti sv. Kleta, tretjega papeža, je bil sv. Klemen višipastir Jezusove čede. Pa ajdovski cesar Trajan ga je vkažal, ako domačih bogov ne moli in Kristusa ne zataji, na samotni otok Kersonez odgnati; ondi je moralo več kot dva tavežent kristjanov nar težavnije dela delati. Tam Klemen krono mučenstva doseže. Grozoviti Ausidian mu na povelje cesarja sidro ali mačko na vrat priveže, ter ga vkaže na visoko morje peljati in v vodo vreči, da bi kristjani njegovega trupla več ne našli. Pa čudež se zgodi: Morje 3 milje deleč od brega odjenja in se posuši, tako da verni po suhem do kraja pridejo, kjer je bil sv. Klemen vtopljen. Tam najdejo v kapelici iz belega marmorja truplo sv. papeža in tako tudi na podobah navadno poleg njega vidimo. Poznej so v Rimu cerkev njemu v čast postavili ter njegovo truplo v tisti pokopali.

24. Sv. Janez od križa, spoznovavec in sv. Krizogon, mučenec. Dokaj lepega je brati o življenju ovih dveh svetnikov, posebno pa od sv. Janeza od križa, — vendar podob njunih še nismo vidili, da bi zamogli kaj o njih govoriti; zatoraj se koj obernemo k podobam svetnic, ktera je vsem kristjanom znana, namreč:

25. Sv. Katarina, devica in mučenica. Pripoveduje se od lete svetnice, da je nek hči ajdovskega cesarja Maksimona bila, zategadelj tudi navadno krono na glavi ima. V znamenje svoje visoke učenosti, posebno v keršanski veri ima večkrat knigo v rokah, zakaj bere se od nje, da se je z najbolj učenimi modrijani zastran sv. vere pričkala, ter jih zmote in krivice prepričala in spreobrnila. Njeno poglavitno znamenje je pa zdrobljeno kolo, ktero je s ostrimi nožmi in železnimi zobmi nasajeno; na tako kolo jo je vkažal ljuti cesar navezati, da bi bila na male kosce raztergana, pa ona moli in kolo se zdrobi. Po tem je trinog vkažal ji glavo odsekati, zatoraj tudi meč in palmo mučencov v roci ima. Njena kervava smert spada v l. 307 po Kristusu. Bere se, da so angeli njeno truplo na goro Sinai prenesli, kjer se še zdaj v cerkvi Ger-

škega samostana (razkoljnikov) hrani. Včasih je pri nogah Katarine njen oče viditi, ki jo je dal mučiti, pa ga je premagala in rajši za Jezusa umrela. V pinakoteki v Monakovem je viditi sledeči umotvor, kterega je Kristof Švarc malal: Sv. Katarina v desni meč, levo na persi derži, pri nogah ima zdrobljeno kolo ter željno in navdušeno proti nebesom gleda. Ona je zaštitnica mesta Friburg v Švajcu, modroslovcov, šol in jezika; tudi se šteje med 14 pomočnike.

26. Sv. Konrad, škof. Od letega svetnika smo le toliko zamogli zvedeti, da je svoje dni škof v Kostnicah (Constanz) na Švabskem bil, ter 26. novembra 974 umrl, zatoraj se tudi ta dan njegov spomin obhaja. Njegovo znamenje je, da iz neke paječine pajek v kelh pada; zakaj to se mu je enkrat ravno na velikonoč pripetilo, da je po tem presv. rešno Kri s pajekom vred popil, po kosilu pa je pajeka spet živega dal iz ust priti. Včasih koj sam kelh pri njem stoji; večkrat pa tudi obrazek stolne cerkve Kostniške derži, v kateri je imenitni cerkveni zbor bil. Sv. Konrad je zavetnik samostana v Kostnicah in Švabske dežele.

Sv. Viktorin, mučenec. Že 1. aprila smo gledali podobo svetnika, Viktorina po imenu, ki je bil škof in mučenec; pa nekatere kolede tudi danes nam nekega Viktorina kažejo, kterega so okoli l. 300 po Kr. po raznih mukah v nekem mlinu ali prav za prav v stopah zmečkali. Na podobah je v oklepu, ter ima bandero, državno krogeljo ali zlato jabelko (zakaj? se ne ve), in stopo pri sebi.

27. Sv. Virgil, škof. Sv. Virgilia vselej kot škofa vgladamo, ki ima v rokah obrazek cerkve sv. Petra v Solnogradu, kterega mesta zavetnik je. Umerl je okoli l. 786, pokopali so ga v stolni cerkvi Solnograški, ktero je on sozidal.

29. Sv. Saturnin, škof in mučenec v Tulusi (Toulouse) na Francozkem, kjer so ga l. 257 po Kr. juncu na rep privezali; ta junec je bil v molikovavsko darovanje odmenjen, ter je tako dolgo s svetnikom po tleh divjal, dokler Saturnin ni svoje duše izdihnul. Zategadelj sv. Saturnin na podobah vola pri sebi ima.

30. Sv. Andrej, apostol. Kader sv. Andreja z njegovim popreknim križem vgladamo, se vselej tudi spominjamo, kako je on k smerti križa peljan tistega veselo pozdravljal in objemal rekoč: „Oh prečastljivi, oj presveti križ, ki si telo mojega Gospoda nosil! O presladki križ, kterega sem že dolgo iskal, in te že toliko poželed! Glej, miren in vesel ti naproti tečem, sprejmi me, in izroči me mojemu učeniku Jezusu, naj me po tebi sprejme On, ki me je na tebi odrešil.“

In vsega tega se pomnivi nam serce nepopisljivih čutov kipi in solzne nam očesa pridejo. Sv. Andrej je bil Jonov sin,

in brat ssv. Petra in Janeza. Bil je poprej učenec sv. Janeza kerstnika, ter je takrat Jezusa spoznal, ko jim je Janez rekel: „Glejte, to je Jagne božje!“ Andrej se Jezusu bliža, ter ga vpraša učenik, kje stannješ? Pojdita in hodita za menoj!“ Jezus odgovori, — in Andrej in Janez sta postala prva njegova učenca.

Durand sv. Andreja takole popisuje: „Niger colore, barba prolixa, staturae mediocris“, to je, on je bil zatemnelega obraza z dolgo gosto brado in sredne postave. Nепrestrašen je označoval Kristusovo vero; zatoraj ga poglavar Egej v Patri k smerti križa obsodi, kterega mu v ovi podobi (X) postavijo, in Andreja z vervmi na njega privežejo; še nekoliko dni je živ na njem visel. Legenda aurea pripoveduje, da, ko se je smertna ura bližala, se je nebo odperlo in velika svetloba svetnika obdala, ktera je še le pojemala, ko je njegovo življenje pojemale. To se je godilo l. 70 po Kr. Njegovo truplo je bogaboječa žena Maksimila pokopala; po tem je bilo v Carigrad, od tod v Almafid, slednič pa v Rim v cerkev njegovega brata Petra preneseno.

Omenimo pa tudi, kar Hack pravi, da je Andrejev križ enake podobe bil, kakor Kristusov, in da se še zdaj v cerkvi sv. Viktorja v Marsilii (Marseille) hrani. Vendar na slikah ima vedno ono podobo. Nekteri podobarji sv. Andreja malajo, kako da pred križem v molitvi kleči ter ga veselo objema, da bi zamogel ravno tako umreti, kakor njegov nebeški učenik. Ne moremo zamolčati, kar Silbert v svojih legendah II. 233 pripoveduje: Sv. Tereza, supruga Velaskveča je sv. Andreja vedno prosila, da bi Bog njen zakon in telo z otroci blagoslovil. Sv. Andrej pa ji je pokazal polje, s snežnobelimi cveticami obraščeno; to je bila predpoda nun ali duhovskih hčer, kterih bo ona duhovna mati; in potem je ona vtemeljila znameniti nunski samostan Alba de Tormes.

V čast sv. Andreju je bilo svoje dni več vitežkih redov upeljanih. Tako je že nemški cesar Karl V. v hvaležen spomin, da je roparsko mesto Tunis v Afriki posilil, v čast svetemu Andreju red križa Burgundskega utemeljil. Car ruski Peter Veliki je tudi upeljal red sv. Andreja. In da od drugih molčimo, koj še omenimo nar slovitejšega reda „zlatega runa“, kterega je Filip, vojvoda Burgundski, v čast sv. Andreju utemeljil.

Pridige od svetega leta *).

(Začetek in imenitnost sv. leta.)

„Dokler je čas, delajmo dobro; kajti pride noč, da ne bo nihče delati mogel.“
Jan. 9, 4.

V v o d.

Lansko leto so sv. oče Pij IX. po Rimskem potovali. Veliko lepega in veselega so vidili na svojem potovanju. Domu v Rim so veseli se vernili, pa misel jih je vedno gnala, kako da bi se Bogu serčno zahvalili za vse dobrote, ki jim jih je vnovič skazoval po njih apostoljskem potovanji. Pa na zemlji ni nikoli veselja brez grenkosti in žalosti. Vidili in slišali so, da je med vernimi premalo žive vere in keršanske ljubezni in da se veliko duš na razpotijah in puščavah zunaj sv. kat. cerkve nahaja. To jih je v serce bolelo. Zatoraj so sklicali okrog sebe svoje kardinale in jim priserčno naročili, da naj častijo in hvalijo Boga za bogate milosti, ki so jih na tem potu na novo uživali; da naj pa tudi serčno in goreče molijo za vse verne in neverne, da bi usmiljeni Oče nebeški vsem vdihnil duha prave ljubezni in žive vere in da bi vse zmotene zavernil na pot resnice, pravice in večnega zveličanja. To so sv. Oče govorili 25. septembra lanskega leta. Da bi pa Bog molitve svetega Očeta in njih kardinalov tolikanj ložej uslišal, so povabili vesoljno kat. cerkev, da naj vsi goreče molijo v ta namen. Da bi pa vse verne ovčice prav serčno in goreče molile za tako imenitne in svete reči, so tudi sklenili, da hočejo zaklade nebeških darov odpreti, in so toraj napovedali sveto leto, v katerem se zamo-rejo doseči popolnoma odpustki milosti in-dobrote sv. leta. Danes začnemo imenitni čas — sveto leto; zatoraj sem se namenil, vam v več pridigah govoriti od sv. leta. Danes vam toraj povem nekaj:

„Od začetka in imenitnosti svetega leta.“

Sveto delo začnem; usmiljeni Jezus in njegova prečista mati Marija pomagaj meni in vam!

*) Pismeno in ustneno smo bili naprošeni, v „Slov. Prijatlu“ p'ridige za sv. leto napraviti. Radi toraj prinesemo nekaj pridig, ki so jih nam poslali č. g. Luka Dolenc, mestni kaplan v Kamniku na Krajskem. Se ve da za druge ne ostane nam prostora.

1. Že v Mojzesovih bukvah se od sv. leta veliko lepega in imenitnega bere, toda sv. leto starega testamenta je bilo komaj senca proti temu nove zaveze. Ali sv. leto nove zaveze dolgo nič ni znano bilo. V letu 1299 je po Rimu šla beseda, da bojo v prihodnjem letu osebnih odpustkov tisti deležni, ki cerkev sv. Petra in Pavla obišejo. 1. prosenca leta 1300 se je že kot na božje razsvetljenje veliko ljudi v cerkvi sv. Petra zbralo, in sivi starček 107 let iz Laškega doma je bil k sv. Očetu Bonifaciu VIII. pripeljan, ki je povedal, da so mu ranjki oče, ki so bili tudi grozno stari, vkazovali, da, ako bo 1300. leta doživel, v Rim na božjo pot gre, in sv. Petra cerkev obiše, kjer se bojo popolnoma odpustki delili, kakor jih je bil tudi on leta 1200 deležen. Še nekaj drugih častitljivih starčkov iz Laškega in Francoskega je to novico poterdilo. Kaj takega, se ve, ni več na skrivnem ostalo. Sv. Oče skličejo naglo svoje kardinale in svetovavce, da so se ž njimi pogovorili, in berž list spisali, ter ga po svetu razposlali, v katerem so navado svojih nekdajnih prednikov, kakor se za gotovo pripoveduje, poterdili in vsem tistim popolnoma odpustke obljubili, ki bojo cerkev sv. Petra in Pavla tridesetkrat, kar jih je v Rimu, zunaj Rima pa petnajstkrat obiskali, ter se svojih grehov zgrevano spovedali in za blagor matere kat. cerkve molili. Teh odpustkov pa so rekli, da bo le bolj ali menj deležen, kakor da bo opravil, kar se je sporočilo. Komaj se je vse to zvedelo, in po svetu oznanilo, je priromalo tisto leto dvakrat sto tavežent ljudi v Rim, da so se nebeških zakladov udeleževali, in ž njim časne kazni zbrisovali, in vendar v Rimu ni bilo nobenega pomanjkanja tisto leto, dasiravno je nenadama toliko ptujih popotnikov delj časa ondi prebivalo. Kjer se Bogu služi in njegova čast razširuje, tam božji žegen očitno pri ljudeh prebiva!

Ali sto let je te dolgo, in kdo je tako srečen, da jih doživi? Zato so Rimljani že 1342 do sv. Očeta Klemena VI., ki so takrat v Avinionu prebivali, prošnjo poslali, da bi se čas do sv. leta skrajšal. Sv. Oče so prejeto prošnjo pretehtovali, in jo za pravično spoznali, ter so za sv. leto, kakor je pri Judih v navadi bilo, 50. let odločili, ki so ga že leta 1350 obhajali; to je toliko ljudi v Rim sklicalo, da so na milijone romarjev šteli. — Dasiravno mi veliko čas ne pripusti, danes judovskega sv. leta v misel jemati, nisem v stani čisto od njega molčati. Napovedovala ga je

glasna trobenta v sedmem mesecu deseti dan po vsi deželi; to se pri kristjanih z besedo matere katolijske cerkve zgodi, ki po božjih namestnikih s priznic vse hujši bije na ušesa in serce, da naj se ljudje spreobernejo, ko je pri Judih le trobenta bila v stanu. Pri Izraelcih so se jetnikom po jecah vrata odpirale, sužni so bili iz sužnosti spuščeni; nam pa sv. leto priložnosti da, da se v čisti spovedi in resnični pokori vseh grehov rešiti in vseh zasluženih kazin oprostiti zamoremo. — Pri Judih so zastavljene reči, zapravljenе posestva sv. leto nazaj dobivali, iz zlahte izbrisani nerodnež je spet med zlaho sprejet bil: ravno tako nam sv. leto pripomoč ponudi, da si božjo prijaznost zadobimo, gnado posvečujočo spet nazaj dobimo, ter smo v družbo ali gmajno svetnikov spet sprejeti. In če od svoje strani vse storimo, nam odpustki sv. leta vse kazni tako zbrisejo, da se duša, ko bi kdo kmalo po zakramantu sv. pokore vmerl, dokler še nobenega drugega greha ne stori, od njegovega telesa naravnost v sv. nebesa, v svojo pravo domačijo preseli. Iz teh in drugih uzrokov je pač prav, da se je to sv. leto imenovalo. K temu je pa številka petdeset veliko pripomogla, ker na 50. dan po svojem odhodu iz Egipta je Bog Izraelcom na gori Sinai svoje zapovedi oznanil; 50. dan po svojem ustajenji je Jezus aposteljnóm sv. Duha poslal, ki nas razsvetljuje in posvečuje.

Pa tudi 50 let je veliko, in za tolikšne dobrote in nebeške gnade vse predolg čas. Koliko je ljudi, ki 50. leta ne doživijo in bi se celi čas svojega življenja te dobrote vdeležiti ne mogli; zato je že Urban VI. leta 1389 za sv. leto kolikor je Jezus star bil, ko je na sv. križu za nas umerl, 33. leto odločil; se ve da so bli verni kristjani zadovoljni in veseli. Da bi se pa kolikor je mogoče, nekteri pa še po večkrat svoje žive dni teh neprecenjenih gnad vdeležili, so sv. oče Pavl II. vsako 25. leto za sv. leto odločili, in ga leta 1475 obhajati ukazali. Ali od smerti prenagljeni tega srečnega leta niso doživeli. Njih naslednik Sikst IV. so rekli, da naj to, kar so njih prednik bili vpeljali, se poterdi, in leta 1475 se je sv. leto po celem kersanstvu napovedalo, da so verni za se in za verne duše popolnoma odpustke dobivali.

Samega veselja, notrajne zadovoljnosti polni naj kristjani v tako sv. času bojo, in večkrat naj se spomnijo včlovečenja in rojstva Jezusa Kristusa odrešenika in zveličarja našega. Zato se v Rimu

sv. leto pred božičem tisti dan vselej prične in ravno ta dan drugega leta neha. Pa tudi Jezusu, v katerem se zveličanje samem najde, naj veselje in ljubezen skazujejo, in vselej, ko se 25. leto nastopi, naj se sveta in živa vera naših starih očakov ponovi, in za njo prosi, da bi se nam še ohranila. Kakor pri Judih bi se imelo tudi pri nas sv. leto iz hvaležnosti obhajati. Pri Judih so ga iz hvaležnega spomina obhajali, kako da jih je Bog mogočno in dobrotljivo iz Egiptovske sužnosti skoz rudeče morje in puščavo v obljubljeni deželo Kanaan speljal; pri kristjanih imamo pa še obilnih vzrokov še večjih in častitljivejših dobrot se spomniti. Spomnite se, da je Bog svet tako ljubil, da svojemu edinemu Sinu ni prizanesel, ampak tje ga je dal, da vsi, ki v njega verujejo, ne bojo pogubljeni, ampak večno življenje dosežejo, da bi vsi, iz sužnosti peklenke rešeni bili, in v nebeško domačijo, v deželo večnega veselja prišli. Prav lepo nas sv. leto tistega opominja, kar se je pri neki priložnosti z Jezusom v Nacaretu v judovski shodnici godilo. Rad je v to mestice, kjer je zrejen bil, hodil. Nekega dne v saboto pride, ter gre naravnost po svoji navadi v shodnico, kjer je kaj veliko ljudi že zbranih bilo. Naukaželjnim bi bil kruh večnega življenja rad lomil, ter popraša, če nimajo kaj sv. pisma pri rokah? Podajo mu preroka Izaia, ktere bukve odpre, in kar brati začne: „Duh Gospodov je z menoj, zato me on je pomazal in me je poslal evangelje oznanovat ubogim, ozdravit tiste, ki so potertega serca, pridigovat jetnikom spuščenje in slepim pogled, zatirane v prostost spustit, oznanit prijetno leto Gospodovo in dan vračila.“ Ko je bukve zaperl, jih je dal služabniku nazaj, se je vsedel, je učil, in vseh oči so bile obrnjene v njega. Zdaj povzdigne svoj glas, ter reče: Danes je dopolnjeno to pismo v vaših ušesih. Njegovi rojaki Nacarenci ga niso bers razumeli, kaj da jim s timi besedami povedati hoče, ali sv.katoljska cerkev lahko zastopi, da to pomeni prihod Jezusa na svet, čas prostosti, čas odpuščanja, čas Gospodovega leta, dan gnade, ki ga v vesel spomin obhajamo vsako 25. leto, in se imenuje sv. leto, leto nebeških dobrot in gnad.

Vse, kar je dozdej rečenega bilo, velja le od velikega sv. leta; je pa še tudi kakor sv. leto, ki včasih po 15 dni, ali po 4 ali 6 tedne kakor sedajno terpi. Obedvoje se v Rimu

z velikimi ceremonijami in s sv. obredi prične. Med drugimi vam eno nekaj bolj v misel vzamem. Pred sv. dnevom tisti večer grejo vselej sv. oče papež v kapelo sv. Siksta, kjer je veliko ostankov in drugih sv. reči zazidanih. Tukaj grejo po sv. štengah ali stopnicah, ki jih jim popred kardinali zmijejo in splaknejo do zidanih vrat, ter med mnogimi molitvami in petjem s srebernim in pozlačenim kladvom na nje vdarijo rekoč: Odprite mi vrata pravičnosti. Med glasnim petjem, sv. molitvijo in muziko se te vrata zdaj odperajo, da grejo narpopred sv. Oče sami v shrambo pravice, potlej kardinali in drugi duhovni za njimi.

2. Sv. leto pa ni brez posebnosti in mnogih imenitnost.

a) Si smejo vsi verni, duhovni in neduhovni, v tem sv. času spovednika zvoliti, pred katerim se svojih grehov spevejo, da je le k temu od svojega škofa pooblasten.

b) Imajo v tem času spovedniki, oblast zgrevane grešnike, ki bi se radi sv. odpustkov vdeležili, tudi tistih grehov odvezati, ki jih scer kak drugikrat le škofi smejo, ali kterelega škof za nalašč v to pooblasti; samo da se jih zgrevano speve, in da se mu pripravna pokora naloži.

c) Se smejo vernim duhovne kazni odvezovati, če je postavim kdo bil iz sv. cérkve pahnjen, ako obljubi, da bo z naprej svojemu duhovnemu pastirju pokoršnost skazoval, in tistemu, ki je zavoljo njegove hudobije kaj poškodovan bil, vse poverne, naj bo že dobro ime in poštenje ali kaj drugega casnega.

d) Smejo spovedniki na tihem storjene obljube v kaké druge dobre dela spremeniti, če se vidi, da je to za tistega, ki jih je delal, potrebno. Le klosterske in očitne obljube se morajo pa pri miru pustiti.

Vprašanje pa, ki ga bote zdajle slišali, se bo pa kolikor toliko tudi v drugih poslednjih pridigah razlagalo; zato ga bom tukaj le bolj poverhoma opomnil. Kaj naj vsak od svoje strani stori, ki se hoče in želi odpustkov vdeležiti, in sv. leto čisto v to obrniti, v kar je od sv. cerkve postavljeno?

a) Mora biti kerščen in ud matere kat. cerkve, ker le takim ona zapoveduje, jih sodi, in jim svoje studence odpira, ki so njeni podložni. Naj se vam smilijo vsi tisti nesrečni ne-

verci in molikovavci, ki še po temi ajdovstva tavajo, in tolik-
snih dobrot deležni biti ne morejo.

b) Mora biti njen pokoren otrok, zvest katolišk kristjan. Vsi taki, ki se iz njenega naročja ločijo, ali ki so zavoljo nerodnega zadržanja in svojih hudobij iz cerkvene družbe pahnjeni, se dobrot gmajne svetnikov ne morejo vdeležiti. Veja, ki je od drevesa odsekana, pri njem nobenega soka več ne dobi.

c) Mora biti v stanu gnāde božje. Vsi tisti, ki imajo kak smerten greh na sebi, ali ki velikonočne spovedi niso opravili, ali ki imajo le kake odpustiljive grehe na sebi, in radovoljno v njih ostanejo ali še clo veselje do njih imajo, niso pripravni za sv. leto in odpustkov ne morejo biti deležni. Spoznajte iz tega, kako da je pred vsem drugim potrebno, da nar popred k spovedi greste, predenj začnete kaj tistega opravljati, kar se vam je oznanilo.

d) Mora terdni sklep in resnično voljo imeti z dobrimi in spokorivnimi deli svoje doprinesene grehe zbrisovati, kolikor se bo dalo, ker sv. leto se nam ne oznanuje, in odpustki ne delé, da bi se mi v zibelj lenobe vlegli, in sami nad sebo grehov ne kaznovali.

e) Mora dobre dela, ki se priporočé, natanko in o tistem času storiti, kakor se oznanijo.

f) Mora voljno serce imeti in dober namen obuditi se odpustkov vdeležiti. Kdor z nejevoljo in z godernjanjem te dobre dela, ki se nam oznanujejo, opravlja, če jih tudi desetkrat namest enkrat opravi, mu ne prinesó nobenega duhovnega prida za večno zveličanje. Tukaj vas prosim, da bi se navadili, in vsako jutro Boga na kratkem poprosili, da bi se mogli vseh tistih odpustkov vdeležiti, ki se bojo po celem keršanstvu delili.

g) Naj se ravno zdaj kaj bolj živo in bolj pogostoma Jezusovo terpljenje, njegovo grenko smert, velike žalosti Marije, matere božje, terpljenje marternikov, in zasluženje svetnikov in božjih zvoljenih premišljuje, ker ravno to so tisti nebeski zakladi, iz katerih se odpustki vedno lahko zajemajo, in jih vendar nikdar zmanjkalo ne bo. Z Jezusovim neskončnim zasluženjem naj se naše revne dela skle-

pajo, in nebeškemu Očetu večkrat darujejo, da bo več dopadajna imel nad njimi.

S k l e p.

Če bomo takole delali, in prizadevali si sv. leto obhajati in odpustkov vdeležiti se, da bomo od svoje strani vse storili, si obilniši božjega usmiljenja iz nebes priklicati, smemo zanesljivo od dobrotljivega Očeta v nebesih pričakovati, da bo z našimi slabostmi usmiljenje imel, in da se bojo njegove gnade obilno čez nas rosile. Amen.

II. Od odpustka v katolijski cerkvi.

„Iščite Gospoda, dokler se najti zamoro, kličite ga, dokler je blizo. Hudobnež naj zapusti svojo pot, in krivičnež svojo misli. Slehern naj se verne k Gospodu in usmilil se ga bo, ker pri njem je obilno odpuščanja.“ Iza. 55, 6—7.

V v o d.

Že večkrat obhajamo sv. leto, kar sedajni sv. Oče papež sv. cerkev vladajo. Pervokrat l. 1846, ko so to stopinjo sv. Petra nastopili, kakor se vselej zgodi, ko novega papeža izvolijo, da bi sv. cerkev srečno vladali. Drugokrat l. 1850, ko so bili iz Gaete srečno rešeni, in so spet slovesno v Rim se vernili. Ali strašni viharji so v poslednjih treh letih bučali, ostudne povodnje so se valile skoz celo Evropo. Koder so s svojo oblastjo gospodarile, so blato peklenške hudobije za sebo pustile. Sovražnikov sv. cerkve je sila veliko, ki nič drugega ne iščejo, kot ljudstva in narode vse vere obropati, in jih pahniti v brezno nejeverstva. Sosebno jim je hudo za ljubo, nedolžno mladino; radi bi jej serce in dušo ostrupili, ker hudobne zapeljivce pogosto posluša, jih uboga in ž njimi pije iz kozarca strup v vecno pogubljenje. Tem sovražnim mečem jez nasproti postaviti, so sv. Oče, naš skerbni Pij IX. sv. leto po vsem keršanstvu razposlali, da naj povsod verni svoje serca odpró, in iz vse moči in globočine k vsegamogočnemu Bogu za pomoč kličejo, zoper sovražnike cerkve, sv. vere in

prave pobožnosti. V ta sv. namen so razglasili sv. leto l. 1852 in 54. Tudi smo obhajali sv. leto v večno slavo in zahvalo, da je sv. cerkev odločila, da je Marija brez vsega madeža spočeta, Zakaj da je sedajno sv. leto, sem vam že povedal. Iz tega namena vam bom kazal in odpiral tudi jaz žive studence milosti božje. O da bi se jih kaj prida okoli njih zbiralo in pridno iz njih zajemalo! Komurkoli je edino potrebno — večno zveličanje kaj pri sercu, naj vse pridige posluša z dobrim in odpertim sercom! Govoril vam bom posebno „od pokore in svetih odpustkov!“ Le pripravite se!

Razlaga.

Predejn vam od odpustkov sploh in od odpustkov sv. leta posebno kaj več povem, vas moram popred z nekterimi nauki soznaniti, da bote ložej za meno hodili, in kruh, ki ga vam v večno zveličanje lomil bom, bolj tečno uživali. — Da so vam gnade sv. pokore: Opuščanje grehov, opuščanje večnih kazni, posvečujoča gnada božja, mir in pokoj vesti dobro znane, rad verjamem. Da pa zakrament sv. pokore le zgrevan in skesan grešnik vredno prejme, in je njegovih gnad deležen, in da, vredno prejemati ta sv. zakrament, slišijo sosebno tri reči: Serčna žalost, ponižna, odkritoserčna spoved in naložena pokora ali zadostenje, to vse dobro veste.

Mnogi so že mislili, da človeku, ker je Jezus zavoljo naših grehov umerl in svojo kri prelil, bi se ne bilo treba pokoriti, in za nje zadostovati. Pa ti niso bili na pravi poti, in so se motili. Sleherni grešnik je dolžen za svoje grehe zadostovati:

a) Že zavoljo samega sebe, da storjeno hudo z dobrimi deli zbrisuje, napravljeno pohujšanje z lepimi zgledi popravlja, krivično pridobljeno blago povračuje, vkradeno dobro ime in poštenje poverne, pregrešnim znanjem, meseni ljubezni, slabim družnjam slovo da. Z eno besedo: Grešnik naj po svoji moči dela, in se pokori, da storjene krivice poravna, in zamujeno dobro popravi.

b) Je grešnik dolžen za svoje grehe zadostovati in pokoriti se zavoljo božje postave in razžaljene pravice. Človek je dolžen božjo postavo spoštovati, in vse svoje živ-

ljenje po nji ravnati, ali hudobnež od poželjvih sladnost oslepljen se je zoper božjo postavo prevzetno spuntal, njegovo pravico lahkomišljeno v blato pomandral. Neskončno svetost svoje postave vendar obvarovati, zraven pa prevzetnega grešnika večnega pogubljenja še oteti, je neskončno usmiljeni Bog po svoji nezapodljivi pravičnosti in očetovi ljubezni skesanemu grešniku scer odpustil grehe, ki se jih je zgrevano spovedoval, in večne kazni, ki jih je s svojim grehom bil zaslužil; ali časnih kazni mu ni odpustil, dostati jih mora, in razžaljeno pravico potolažiti ali tukaj na zemlji ali tamkaj v vicah!

c) Je dolžen grešnik za svoje grehe zadostovati zavoljo skerbne matere sv. cerkve. Vzela ga je bila ona skerbna mati pri sv. kerstu med svoje ude, ga ogernila z belim oblačilom lepe nedolžnosti, in prižgala mu luč modrega, svetega življenja. Nikoli bi ne bil smel vnemar puščati teh dolžnost in sv. obljub, ki jih je tukaj prisegel svoji materi, da jih bo spolnoval; ali poglej ga nehvaležnega sina, pozabljivo hčer! kako da razujzdano živi, kako posnema posvetne šege in sv. cerkvi, svoji ljubi materi, kljubuje, veliko nečast in sramoto dela in britke solze izžema. Da ona skerbna mati pokaže, kako da greh in hudobo studi in sovraži, da nezvestega in pozabljivega otroka zavoljo tolikšne terdovratnosti in nepokorščine kaznuje, zavoljo storjenega pohujšanja pokrega in ga zanaprej gerdega greha obvaruje, mu vselej, ko želi in skerbi s svojim Bogom se spraviti, ž njim se zediniti, naloži kake spokorne dela. Tako se je godilo in se godi še zdaj.

Spomnite se le tistega nečistega Korinčana, ki je o času sv. Pavla prešestoval z ženo svojega očeta. Hudo je sv. Pavl Korinčane poprijemal, jim očital, in jih kregal, da tolikšno sramoto med sebo terpijo, ter jim živo ostrost popisuje, kako da bi bili imeli takega hudobnega sami kaznovati, in mu ne prizanašati, scer se bo posoda božje jeze jela čez celo sosesko razlivati, in jih bo tepla do bele kosti. Ni se mogel zderžati, da ga je, kar pri tej priči iz družnje keršanske pahnil, in ga satanu prepustil, da naj dela ž njim, kakor ve in zna. Ta sodba pa je nečistnika tako spreletela, in mu k sercu šla, da je jel tako ostro se spokorovati, da je pogosto tako milo jokal, da so se vsi bali, da bi ob pamet ne prišel in upanja ne

zgubil. Ko je sv. Pavl to zvedel, kako da se nečisti Korinčan ostro pokori, kako da mu je grozno žal, da je s tolikšnim grehom Jezusovega neskončnega zasluženja in drugih božjih dobrot nevreden postal, in kako da milo joka zavoljo svojega greha, je v drugem pismu do Korinčanov spet od njega v misel vzel, mu vse njegove kazni polajšal, in ga v družnjo vernih kristjanov vzel, tako da, ko bi bil zdaj berš umerl, bi mu ne bilo treba v ognju vic kaj očiščevati se.

Ravno tako se je godilo z mladenčem, od kterega sv. Evzebi pripoveduje, da ga je sv. Janez evangelist po svojih zveličanskih potih sv. evangelje pridigovaje med ajdi dobil; ta mu je zavoljo velike pameti in brihtne glave tako dopadel, da ga je seboj vzel, in ker se sam zavoljo mnogih del in imenitnih opravil ni mogel ž njim samim pečati, ga je v Efezu ondašnjemu škofu izročil, ki ga je res lepo v keršanstvu podučil, ga kerstil in poznej še birmal. Kmalo je nedolžni mladenč med slabe družnje in tovaršije prišel, med kterimi se je počasi tako pohujšal in popačil, da je tat, ropar, ubijavec, in poslednjič še njih poglavar postal. Čez delj časa le pride sv. apostel spet v mesto, in tirja od škofa izročeno drago blago. Škof ga še berš ne zastopi, kaj da hoče, da mu je sv. Janez na glas rekel: No mladenča hočem, kterega sem ti izročil! Grozno se škof teh besed ustraši, zdihne, ter pravi: Oh, tisti mladenč je umerl. Kako? ga sv. Janez popraša. In zdaj mu vse s solznimi očmi popiše, kako da se je godilo, in kako da se zdaj godi. Oba sta jokala in sv. Janez škofa dobro ostro pokrega, si reče človeka dobiti in konja pripeljati, da popred tje pride, kjer je imenovani mladenč gospodaril. Le k poglavarju je prosil, da naj ga peljejo. Komaj mladenč sv. Janeza zagleda in spozna, se že pred njim v tek spusti. Sv. Janez pa za njim hiti, in na glas vpije: Moj sin! zakaj pred meno bežiš? Oh stoj, nikar se me nič ne boj! Glej zveličanje tvoje duše še ni zgubljeno; jaz bom za te pred Bogom odgovor dajal, in če je potreba, tudi svojo kri za te prelijem, in če je potreba, rad umerjem. Jezus sam pošlje me k tebi, oh nikar ne zaničuj glasu sivega starčka, usmili se mojih težkih nog in belih las! Kot okamnjen spačeni mladenč obstoji, oči po sebi verže, zažene orožje od sebe, debele solze se mu po

licih vderó, ter se verže svojemu duhovnemu oskerbniku in sivemu starčku v naročje. Apostel pa, ko je vidil, zgrevano serce in slišal njegove zlato obljube, pelje svojega mladenča nazaj v cerkev, ž njim moli, Boga odpuščanja za njega prosi, se posti, in tako dolgo ž njim ostro pokoro dela, da ga clo posvečenega sv. cerkvi nazaj da. — Poznej, ko je ajdovska neusmiljenost jela verne kristjane tako grozno preganjati, jih na mnoge viže mučiti, jih je veliko bolj slabih neusmiljenih muk se vstrašilo, Jezusa zatajilo, od njegove vere odpadlo, in ajdovskim molikom darovalo. Semtertje so se mnogim oči odperle, da so svojo neumnost in veliko hudobijo spoznali, jo milo objokovali, se spokorili, in le skerbeli, kako da bi se s sv. cerkevjo, svojo skerbno materjo spet sprijaznili. Vest jim je njih veliko nehvaležnost hudo očitala, da so svojo nevrednost, spoznali kot zgubljeni sin, da bi jih tako skerbna in dobra mati še kdaj za svoje otroke prevzela; zato so se drugim bolj zvestim spoznovavcom sv. vere in božjim prijatlom priporočevali, da so za nje svoje duhovne, škofe prosili, da so se jih popred usmili, in med družnjo vernih sprejeli. Ja mučenci po ječah so jokali zavoljo teh, ki so med preganjanjem od vere odstopili. Bolj skerbni zavoljo nesreče svojih bratov, kot zavoljo svojega terpljenja, ko jih je lakote smert čakala, so le skerbeli, kako in kje da bi ktereга spreobrnili. Eden drugemu so jih molitvi priporočevali, svoje solze, ketine, terpljenja, žejo, lakoto, muke so za nje darovali, in če so slišali, da se je kak brat ali sestra spet vernil, v naročje edino zveličavne cerkve, so po svojih temnih ječah med hudim terpljenjem hvalne pesme prepevali, in nar bolj vesele velikonočne praznike obhajali; nasproti pa, če so slišali, da je ta ali uni zavoljo strahu pred mukami odpadel, so pa še tako pri veselih priložnostih in sosebnih praznikih svoje glave s pepelom potrosovali, v ostri raševni se pokorili, in milo jokali.

Toda nikoli bi ne smeli pozabiti, da le takim so škofje pri naloženi pokori kaj odjenjali, le tem je cerkev kaj spregledala, pri katerih je v resnici zgrevano serce, poboljšanje v vsem djanju in nehanju našla, in od njih upati smela, da bojo po ti slezi poboljšanja zvesto hodili. Da bi se pri katerem

kaj prena glila ne bila, ali da bi kdo po nevredno teh dobrot deležen ne postal, je kaj previdno delala, in sporkornikom stopinje odkazala, po katerih so hoditi morali, predenj da so bili v drušnjo vernih spet vzeti. Na prvi stopinji so bili jokajoči. Leti niso smeli nič v cerkev, ampak odzunaj v lopi so v ostri raševni oblečeni, s pepelom potrošeni, s kako vervjo prepasani, gologlavi in bosí na golih kolenih klečali, in jokaje memo gredoče, ki so v cerkev šli, prosili, da naj škofa za nje prosijo, da bi skoraj k pokori spuščeni bili, ker prva stopinja se še ni za pokoro štela. Včasih se je primerilo, da je kateri dolgo časa na ti ostal, ter je po več ur, naj bo po zimi ali po letu, v dežju, mrazu in snegu tako pred cerkvijo preklečal. Na drugi stopinji očitne pokore so bili poslušajoči. Leti so scer v cerkev smeli, toda ne pred oltar, ampak za vratmi so ostali med tistimi, ki so za sv. kerst se pripravljali. Dokler je petje psalmov terpelo, se sv. pismo bralo in pridigovalo, so smeli zraven biti, da so poslušali, od tod tudi njih ime, kakor hitro pa se je sv. meša začela, so bili kot nevredni iz cerkve zagnani. — Tretja stopinja očitne pokore je bila klečijočih. Na ti stopinji so tisti spokorniki bili, ki so na svojih kolenih klečali, in s svojim obrazom skoraj na tleh ležali, ko so škof in drugi ljudje nad njimi molili, in roke na nje pokladali. Tudi ti še niso smeli pri sv. meši ostati. Predenj se je sv. meša začela, je eden dijakonov zavpil: Sv. reči so le za sv. ljudi, poberite se iz cerkve vsi, ki ste v pokori. In zdaj so se za njimi vrata cerkvene zaperle, da ni nihče noter prišel ali vanjo gledal. Spokornikom na ti stopinji so se že tudi druge spokorne dela: molitev, post, milošna itd. nakladale. — Četerta stopinja očitne pokore je bila stoječih. Oni so z drugimi vernimi smeli v cerkvi stati, in pri celi sv. meši biti. Njih ravna postava je pomenila, da so iz grešnega stana ustali, in da se Jezusovega zasluzenja vdeleževati že zamorejo. Darovati ali darovanja se vdeležiti in k sv. obhajilu pristopiti, še niso smeli. To se je zgodilo še le potlej, ko so vso pokoro dostali, ki jim je odločena bila.

V vsaki ti stopinji je moral, kakor so okoljšine grešnika bile, po delj časa ostati, tako da je čas njegove pokore po

10, 20 let, ja ves čas njegovega življenja le pokoriven bil. Med pokoro je bilo za nje večidel terdo in žalostno. Vse bolje in lepše oblačila so morali opustiti, in v revni raševni vseskozi oblečeni biti. Svoje glave so s pepelom potrosovali, da so žalostni stan svoje duše oznanovali; s povzdignjenimi rokami, s solznimi očmi so klečé tiste odpuščanja prosili, in se jim priporočevali, ki so v cerkev memo hodili, da naj za nje prosijo. Nobenega veselja niso smeli uživati, ne na ženitnine iti, ne vina piti, mesa jesti, ne v kake toplice iti, in se kopati, ne voziti. Povsodi so morali le peš hoditi, se ne ženiti, ne možiti, semtertje zakonski nezakonskih dolžnost spolnovati, nobenega orožja nositi, se ne toževati, ampak le moliti, postiti, čuti in druge take spokorne dela so morali opravljati. Lasje so morali ostriči, in ženske s nekim perličem ogernjene morale hoditi, da se njih obraz vidil ni, in pri cerkvi se niso smele z nobenim drugim delom pečati, če so k večemu kakega merliča pokopale.

S k l e p.

Glejte, tako ostro pokoro so grešniki v prvih časih naše svete vere delali; in že v prvih časih so pa tudi aposteljni in škofje nekaj naložene pokore odpuščali tistim grešnikom, ki so kazali zgrevano, ponižno serce in terdno voljo popobljšati se. Zatoraj vam, dragi moji, za danes le še to priporočam, da naj lahko pokoro in vse spokorne dela sv. leta z notrajno žalostjo in s serčno grevengo opravljate, da si po sili kaj pritergujete, kaj dobrega storite, se pregrešnih priložnost skerbno varujete in svoje dolžnosti zvesto opravljate! Ne pozabite sv. besed preroka Izaija: „Iščite Gospoda, dokler se da najti, kličite ga, dokler je blizo! Hudobnež naj zapusti svojo pot, in krivicnež svoje misli. Slehern naj se verne k Gospodu, in usmilil se ga bo, ker pri njem je obilno odpuščanja!“ Amen.

III. Od odpustkov sploh.

„Glejte, zdaj je prijeten čas; glejte, zdaj so dnevi zveličanja.“ II. Kor. 6, 2.

V v o d.

Že ste slišali, kako da je cerkev v prvih časih kaj ostro ravnala s tistimi, ki so ji kaj nezvesti bili, in se spod njenih zveličavnih perut kam drugam v brezno zmotnjav spustili. Pa glejte, da je ne bote nespametno sodili, ter rekli, da je neusmiljeno ž njimi delala; nikoli ni ona svojega dobrega namena spred oči spustila, ne zdaj, ko z nami tako ljubeznivo ravna, ne nekdanj, ko jim je tako ostre in težavne pokorila nakladala. Storila je zato tako, ker je Bog neskončno pravičen, in tirja, da tisti, ki so enkrat že bili iz sužnosti hudica in greha rešeni, in so dari sv. Duha bili prejeli, pa se niso bali pri spoznani resnici tempelj božji ognusiti in sv. Duha žaliti, se bolj ostro kaznujejo, kot drugi, ki sv. kersta še niso bili prejeli, in v keršanskih resnicah še le slabo podučeni; uni morajo drugači z Bogom spravo delati, kakor pa ti, ki takih gnad še niso bili deležni. Dalje zato, da so postali podobi Jezusa enaki. Takrat, ko se človek po svoji moči pokori, in za svoje grehe zadostuje, se Jezusovega neskončnega terpljenja, ki je vsa naša premožnost, vdeležuje. In tretjič da je po previdnosti, kar bi se ne smelo še dandanašnji pozabiti, nakladala tako zveličavno pokoro, kakoršna je bilo z grehom in spokornikom primerjena. O kje je tisti, ki bi serčnih želj svoje skerbne matere ne spolnoval, in z veseljem ne zajemal iz studencov zveličanja, ki nam jih odpira zdaj? Pritecite, zajemajte, ker so dnevi zveličanja! Ravno zdaj te svete dni je sv. cerkev posebno milostna in vse grešnike ljubeznivo sprejema — vsem deli svete odpustke. In danes vam govorim od odpustkov sploh; pripravite se!

Razlaga.

Odpustki so: Opuščanje časnih kazni, ki bi jih po opuščenem dolgu greha ali v tem življenju, ali pa po smerti v vicah morali terpeti. Dobro vam je znano, da si z vsakim smertnim grehom človek dvojno kazni nakoplje: večno in

časno. Večna se mu v zakramentu sv. pokore z grehi vred takrat odpusti, ko mu spovednik pri spovedi sv. odvezo vredno podeli; časna mu pa še ostane, in jo mora sam zbrisovati. Tako se je godilo že z Adamom in Evo. Bog jima je greh in večne kazni zavoljo solz, ki sta jih točila, odpustil: časne: smert, terpljenje in britkosti, ki po njima stiskajo ves človeški rod so pa ostale, ter jih tudi tisti, za ktere je Jezusova kri tekla, terpeti in zbrisovati morajo. — Izraelsko ljudstvo je potlej, ko je iz Egipta rešeno bilo, velikokrat grešilo, in vselej odpuščanje od Boga zadobilo, ali časna kazen, da se je 40 let po puščavi klatilo, mu ni odšla; tako da so še le njegovi mlajši v obljubljeni deželi prišli. — Maria, Mojzeva sestra, se je bila v čem zoper Boga pregrešila. Odpuščanje je zadobila, ali zadela jo je gobova bolezen, da je sedem dni morala od vse družnje odločena biti in v samoti prebivati. — Mojzes je premalo v Boga zaupal, in se v tem pregrešil. Greh mu je bil odpuščen, ali ni smel v obljubljeni deželi, ampak je popred v puščavi umerl. — Tako je prerok Natan Davidu napovedal, da mu bodo grehi odpuščeni, pa mu je tudi oznanil, kako da se bojo mnoge britkosti čez njegovo hišo vsipale, in vse ure njegovega življenja bojo britke in težavne.

Koliko greha se med nami stori, kakšne hudobije; koliko je med nami jeze, sovražtva, lenobe in zanikernosti, napuha in prevzetnosti, zapeljevanja, pohujšanja in nečistosti! Za te in take pregrehe pa sem vam že pravil, kako da so morali spokorniki nekdanj po stopinjah hoditi, in po delj časa ostro pokoro delati. In po tem, ko so te stopinje jenjale, je sv. cerkev naša skerbna mati vsakemu grehu, ki je storjen bil, pokoro odločila, da so spovedniki berš vedeli, kaj da mu imajo naložiti, če hoče, da bo odpuščanje in milost pred Bogom zadobil. Da bote tudi od teh ostrih postav nekdanje pokore ali časnih kazni kaj več vedeli, bom od nekterih le nekaj malega v misel vzel, le poslušajte jih! — Če je kdo sv. vero zatajil, pa je z zgrevanim sercom nazaj prišel, da so ga med število vernih spet vzeli, se je deset let pokoril. Če je kdo po šegi nevercov pri poljskem delu ali drugih okoljčinah kaj vganoval, ali kake vraže počenjal, se je dve leti pokoril. Kdor je kakega takega vganovavca vprašal, ali ga v hišo poklical,

da so vraže počenjali, se je pokoril pet let. — Lažnjivi prisegovavec je deset let pokoro delal. In kdo je koga silil, da bi po krivem prisegel, se je 40 dni pri suhem kruhu in vodi postil, in je po tem še sedem dni v navadnem pokorjenju ostal. Je kdo tako hudoben bil, da se je v cerkvi med božjo službo pogovarjal, se je deset dni ob suhem kruhu in vodi pokoril. Je kdo svoje starše zaklel, mu je bila ta pokora za 40 dni odločena; je pa očeta ali mater kaj udaril, se je moral sedem let pokoriti. Se je kdo s svojim fajmoštrom ali s svojim duhovnom kaj spuntal, se je čas svojega življenja pokoril. Se je kdo zapovedi svojega škofa posmechoval, se je postil 40 dni. Je kdo koga radovoljno ubil, je zmiraj pred cerkvenimi vratmi ostal, in je še le na smertni postelji obhajan bil. Je ktera svoje dete ali v telesu ali na porodu umorila, da se njen greh zvedel ni, se je deset let pokorila. Je kdo svoje smerti sam prostovoljno kriv bil, ga ni bilo spomina za njega pri sv. maši, in tudi po keršanski šegi ni bil pokopan. Je kdo koga ranil, se je eno leto pokoril. Je kdo svojega bližnega sovražil, se je moral ostro postiti, dokler se ni z njim sprijaznil. Sta dva nezakonska grešila, jima je bila za tri leta pokora odločena, sta pa greh še ponovila, jima je bila tudi pokora podaljšana, ali pa še med spokornike jima priti pripuščeno ni bilo, in nikoli več nista bila k spovedi in k sv. obhajilu spuščena, ampak sta bila prepuščena sam sebi in božji milosti. Je eden zakonskih zvestobo prelomil, se je deset let pokoril; je še kterikrat to storil, celi čas svojega življenja, in le o smertni uri je bil še obhajan. Ženska, ki se je lepotičila, da je drugim dopadla, se je tri leta pokorila. Je kdo kaj denarja ukradel, ga je moral obilniši poverniti in se sedem let pokoriti. Je kdo kaj našel, in ni nazaj dal, se je pokoril, kot uni, ki je ukradel. Je kdo iz potrebe kaj ukradel, naj bo že kaj jedi ali oblačila, se je pokoril tri leta. Je kdo kaj lažnjivo pričeval, se je kot ubijavec pokoril. Kdor je lažnjivemu pričevavcu poterdil, da resnico govori, se je pokoril pet let. Je kdo svojega bližnega po krivem velike pregrehe obdolžil, se je kot kriva priča pokoril; če ga je le majhnega greha obdolžil, se je pokoril tri dni. Se kdo o velikem postu en dan postil ni, se je po veliki noči moral sedem dni. Je kdo

koga silil, da se je vpijanil, se je postil sedem dni, je storil pa iz zaničevanja, se je postil 30 dni. Je kdo o postnih dneh pred časom iz žertja jedel, se je postil dva dni. Ni kdo zadnje volje kaklega rajncega spolnil, se je eno leto pokoril. Je oblačilo drugega spola oblekel, se je našemal, in mu je potlej žal bilo, se je postil in pokoril tri leta. Tu je nekoliko postav poverhno povedanih; vendar kaj bi bilo, ko bi vse postave in pokorila tako kot nekdam med vernimi svojo veljavo imele? Bog je in bo vekomaj ravno tisti, kot je bil nekdam; greh je še ravno tako ostudna, gerda peklenska pošast, ki Boga žali in človeka nesrečnega dela, le sv. cerkev, naša ljubezniva mati, si vse prizadeva, da bi toliko njenih otrok po vicah se ne pokorilo, kot jih po svojih doprinesenih grehah zasluži, ter se posluži tiste oblasti, ki ji jo je Jezus z besedami dal: „Kakor je mene Oče poslal, tako tudi jaz vas pošljam.“ Hotel je s temi besedami reči: Tisto oblast, ki jo je meni moj Oče izročil, tudi jaz vam dam. „Vse, kar bote na zemlji zavezali, bo zavezano tudi v nebesih, kar bote pa odvezali na zemlji, bo odvezano tudi v nebesih.“ —

Da je pa usmiljeni Jezus mnogim grešnikom, ki jim je grehe in večne kazni odpuščal, odpustil tudi časne kazni, bote kmalo spoznali, če sv. evangelje v roko vzamete. Spomnite se sv. Magdalene. Zgrevana je klečala pri Jezusovih nogah, jih s solzami močila in mazala z mazilom, polna sv. želje in goreče ljubezni je občutila v svojem sercu na enkrat vse martre pokorjenja, od česar pričujejo njene solze in zdihovanja, sramota in nečast, ki jo je očitno terpela, pa vse rada prenesla, da je le od Jezusa zaslišala: „Nji, ki veliko ljubi, ji je veliko odpuščenega. Pojdi v miru, tvoja vera ti je pomagala!“ Saj veste, kaj od tiste nečiste, ki so jo bili k Jezusu pripeljali, in ga prašali, kaj da naj ž njo storijo? Rekel jim je, da jo že znajo kamnjati, toda tisti naj prvi na njo kamenj zažene, ki je brez vsega greha. Ker je pa vsak vedel, da grešnik je, so se jeli muzati eden za drugim, da žena je sama pri Jezusu ostala. Ko se Jezus sklone in jo samo vidi, jo popraša: No, kaj te ni nihče obsodil? Nihče, Gospod! je bil njen odgovor. Tako te pa še tudi jaz ne bom, pojdi v miru in nikar več kaj takega ne stori, da se ti kaj hujšega ne prigodi. — Niso ga

mogli bolnega reveža drugači k Jezusu prinesiti zavolje tolike množice, ki ga je obsula, da so ga nesli na srebro, da so ga povrh ravno doli pred njega spustili. Jezus, ko je njih vero vidil, je bolniku rekel: „Moj sin zaupaj, tvoji grehi so ti odpuščeni.“

To velja tudi od sv. Petra, še bolj pa od desnega razbojnika, ki mu je z grehom tudi časne kazni odpustil, in precej sv. paradiz obljubil. — Ne bom veliko popisoval in vam pravil, kakšne dobrote in velike odpustke da je Jezus vsem tim zgrevanim spokornikom delil, ampak le to v misel vzamem, da je ravno to oblast po svojem odhodu v nebo svoji nevesti, naši skerbni materi sv. cerkvi izročil. Oh, kdo bi se ne veselil te iz nebes prinesene prevelike gnade! Toda nekaj vam še moram povedati, predenj današnjo pridigo končam. Dobro poslušajte, kaj odpustki niso, da v kake zmoté ne zabredete:

a) Odpustki niso odpuščanje grehov. Grehi se le, kakor sem že rekel, v zakramentu sv. pokore odpuščajo, človek si mora prizadevati, da ga vredno prejeme, če se hoče sv. odpustkov udeležiti. In ko bi se semtertje tudi bralo, kakor se bere postavam v drugih Makabejskih bukvah: Dobra in sveta misel je za mertve moliti, da bojo svojih grehov rešeni, se pod besedo grehi le kazni zastopijo, da bojo tedaj rešeni kazni, ki so jih s svojimi grehi zaslužili.

b) Odpustki niso odpuščanje večnih kazni, ker večne kazni se spet kot greh v zakramentu sv. pokore zavolj neskončnega zašluzenja Jezusa Kr. odpuščajo, če ga grešnik vredno prejme.

c) Odpustki niso odpuščanje nasledkov poerbanega ali izvirnega greha, kot postavam mnogih križev, bolezní, revnosti, smerti. Kaj takega je le v prvih časih keršanstva potrebno bilo; te težave so se v prvih časih večkrat na čudovitno vižovnim le zavoljo tega odjemale, da se je sv. cerkev razširjala in uterdovala. Še manj so pa odpustki odpuščanje tistih kazni, ki jih je kak nerodnež zavoljo nepokorščine ali druge nerodnosti pred deželsko gosposko zaslužil, ker take kazni ne slišijo v cerkveno oblast. Desni razbojnik na križu je kazni dostal, ki mu jo je deželna gosposka odločila, dasiravno mu je Jezus sv. raj obljubil, in mu podelil popolnoma odpustek.

d) Odpustki niso odpuščanje pokore, kakor da bi takrat, ko se odpustki delé, vse tiste reči, ki k zakramentu sv. po-

kore slišijo, nič se ne potrebovale. Skerbna mati, sv. cerkev ne deli za to odpustkov, da bi njeni otroci lenobo pasli, za zveličanje svoje duše nobene skerbi, nobene gorečnosti ne imeli, ampak ravno z odpustki hoče zanikernost odpraviti, ljubezen, veselje, skerb in gorečnost do srečne večnosti spodbuditi; mlačne, merzle ogreti, dvomljive podučiti, žalostne potolaziti, slabe, ki omahujejo, podpreti, jim polajšati pokoro, ktere se bojé, da bi je ne mogli dostati in popolnoma izpeljati. „Nikar se ne zapeljujte, pravi sv. Ciprian, skerbna mati sv. cerkev odpušča in zbrisuje popolnoma časne kazni, ki smo jih s svojimi grehi zaslužili, toda le tistim, katerim je res žal, ki jih serce boli, da so svojega neskončno dobrotljivega Boga razžalili, ki se polni zaupanja v božjo pomoč vernejo v boj na borišče, kterega so bili lahkomišljeno zapustili, in strahovitno zbežali.“ Saj še le sv. pokora človeka pripravnega stori, da je sv. odpustkov deležen. Vemo tudi od sv. Paula, da je le potlej tistemu nečistemu Korinčanu hudo pokorjenje polajšal, odpustke mu podelil, ko je sadu sv. pokore obilno bil pokazal. In sv. Oče papež vselej, kader odpustke razpošiljajo ali sv. leto oznanujejo, zraven še pristavijo, da bojo teh dobrot in nebeških gnad le tisti deležni, ki se bojo svojih grehov z zgrevanim sercom čisto spovedali, sv. obhajilo vredno prejeli, in sv. pokoro zvesto opravili.

S k l e p.

To, dragi moji! so odpustki. Ohranite današnji nauk tudi v prihodnje in za vselej, da bote jasno razumeli, kaj da odpustki so, in kaj da niso. Vselej, ko bote od odpustkov kaj slišali, se spomnite svoje ljubeznive, skerbne matere sv. cerkve, kako da si vse prizadeva, da bi nas svojih otrok le več zveličala; spomnite se, kako da so odpustki za nas potrebni, dobri in zveličavni; kako da ravno oni nas k pokori spodbadajo, k dobremu priganjajo. Spomnite se, ko bote besedo odpustek slišali, da naša pot proti nebesom ni več nastljana s težavno pokoro in ostro pravico nekdanjih časov, ampak z ljubeznijo, usmiljenjem in gnado. Nikar ne poslušajte nikoli tistih hudobnežev, ki so iz pekla doma, in vam te studence zakrivajo in grajajo, da bi iz njih ne zajemali zveličanja svojega, ampak kličite se posebno v tih dneh svoje sreče k svojemu Bogu, da bi nam duha prave resnične pokore podelil,

ker brez njega nam tudi vsi odpustki nič ne pomagajo. „Hudobnež naj zapusti svoje pota, krivicež naj odstopi od svojih misel, in Gospod se bo tih svojih usmilil, ker pri njem je usmiljenja v obilnosti.“ Amen.

IV. Odpustki so za nas zveličavni.

„Bratje! opominjamo vas, da gnade od Boga nepriduma ne prejimate. Govori namreč: Ob prijetnem času sem te uslišal, in v dnevu zveličanja sem ti pomagal.“ II. Korin. 6, 1.

V v o d.

Znano vam je, da je Jezus ves svet in nedolžen, da on sam za se ni potreboval le nar manjšega zadostenja; da je vsaka stopinja, beseda, na kratkem vse, kar je delal in počel, kar je govoril in terpel, se je godilo le za našega zveličanja voljo, da je njegovo zasluženje neskončno. Marija prečista Devica, ki je bila brez madeža spočeta, in njena duša nikoli s kakim nar manjšim grehom ne omadežvana, ni potrebovala nobene pokore in zadostenja za se, in vendar koliko britkost in hudega je ona božja mati tukaj v solzni dolini poskusila, koliko zasluženja si pridobila. Sv. Janez kerstnik je bil v maternem telesu že posvečen, da ga ni imel, ni storil greha nar manjšega v svojem življenju, in vzemite sveto evangelje v roke, preberite adventne nedelje, da bote vidili, kakšno da je bilo njegovo življenje in pokorjenje tukaj na zemlji, in kakšno da je v nebesih njegovo zasluženje pred Bogom. Koliko je bilo marternikov, ki so v svoji nedolžnosti za sv. vero kri prelili; koliko nedolžnih puščavnikov, mnihov, čistih devic, ki so čas svojega življenja le v zatejevanju in ostri pokori živeli. Teh in še več božjih izvoljenih zasluženje je zbrano in shranjeno, se nebeški zakladi imenuje, in se nikoli ne sprazni, kakor potok, dasiravno dekle zmiraj po vodo hodijo, in iz njega zajemajo, ga vendar nič ne zmanjšajo in nikoli ne spraznijo. Iz tega studenca zajema naša skerbna mati sv. cerkev, da odpustke deli, in naše kazni, ki smo jih s svojimi grehi zaslužili, zbrisuje. Svest sem si, da bote spet z veseljem in zvesto poslušali, kar vam bom od njih povedal. Danes vam mislim pokazati:

„Koliko dobička nam odpustki donajajo, da so odpustki za nas zveličavni.“ Pripravite se!

Razlaga.

Res je, da odpustki niso nam tako zapovedani in potrebni, da bi nihče zveličan ne mogel biti, ki se jih ne posluži. Kdor svojo kerstno obljubo zvesto spolnuje, in Boga še nikoli z nobenim grehom razžalil ni, mu ravno za se potreba ni, da bi se za odpustke poganjal. Ali če malo bolj živo življenje sedajnih kristjanov pomislimo, če se spomnimo, kar nam sv. Janez pove, da nar bolj pravični po večkrat greši, če prevedimo, kako da je človek slab zavoljo popačene nature,; kako da mu kmalo zdaj tu zdaj tam spodleti, kako da je vse naše življenje proti večnosti silno kratko; pa vendar mislim, da ga tako prederznenega in abotnega ne bo, ki bi v svoji prevzetnosti se bahal, da ptuje pomoči nič ne potrebuje, da ne mara nič za tiste zveličavne studence, ki mu jih skerbna mati, sv. cerkev odpira, ne mara za odpustke, ki mu jih ponuja, ampak slehern bo segal po pomoči, ki se mu ponuja, zakaj odpustki so zveličavni za nas

1. Zato, ker nam popravijo, kar sami ne poplačamo in ne dostojimo. Vse časne kazni, ki jih s svojimi grehi zaslužimo, vsak vinar, ki smo ga dolžni božji razžaljeni pravici, (in koliko jih je!) mora biti plačan, če ga tukaj ne plačamo, ga bomo v hudih vicah, kar pa nobenemu želeli ni. Naša skerbna mati nam pride tukaj s tolažljivo pomočjo naproti, nas zasluženih kazen oprostí, naše dolžno pismo razsterga, in nas previdi s pismom oprosténja, da smo očiščeni, da ložej bolj zaupljivo pred pravičnega sodnika stopimo, in se ga tolikanj ne bojimo.

2. Odpustki nas učijo lepih resnic, oni nas opominjajo, in nam povejo, kaj in kako da so se morali nekdaj spreobrnjenjenci ostro pokoriti. Odpustki nam na glas povejo: Sveto in pobožno bi imeli vi kristjani živeti, in vseh hudobij, vsakega greha skerbno se varovati, ker zavoljo takih in takih nerodnost, so bili nekdaj iz cerkvene družbe pahnjeni, in le po ostri pokori so bili spet nazaj v družnjo vernih sprejeti. Od nekdajnih ostrih postav pokore se lahko sami učite, kakšna pokora da vas čaka, in bi jo opravljati imeli, saj ste nekte slišali. One nam pravijo, da spreobrnjenja in pokore ne odlagati, ker nekdaj grešnikov, ki so se na smertni postelji spreobrniti želeli, niso med število

spokornikov jemali. Oh nesrečnež! naj reče spovednik takemu, ki še le na smertni postelji grehu misli slovo dajati, vedi, da v prvih letih keršanstva takim niso sv. zakramentov delili, ampak so jih prepustili božji milosti, da so šli neprevideni tje v dolgo večnost, in ti hočeš zdaj v tisti uri vse popraviti? Odpustki nam povejo, da takih, ki so po opravljeni pokori spet drugič padli, da so svoj navadni greh storili, niso več med spokornike jemali, ko bi bili tudi še tako jokali in prosili, to povejo, da bi tistim našim grešnikom njih veliko hudobijo bolj živo pred oči postavili, katerim je greh tako v navadi, da po spovedi ravno tako pregrešno živé, kot popred. Nam povejo, da je nekdanj vsak, ki se je hotel z Bogom in njegovo cerkevjo spraviti, in ž njima sprijazniti, moral po stopinjah hoditi, in se na vsaki stopinji po delicasa pokoriti. In če je grešnik velik in znan bil, je moral po več let le na prvi stopinji ostati in prositi, da so ga med spokornike vzeli. To naj premislijo tisti naši lahkomišljenci, ki jim noben duhoven svojih opravil dosti hitro in naglo ne opravlja, ter hočejo, da bi v eni uri svojo vest sprašali, grevengo obudili, terdni sklep storili, svojih grehov se spovedali, obhajani bili, in pokoro opravili, ki mislijo, da je vse dobro, da se le svojih grehov spovejo, naj bo poboljšanje, grevenga, terdni sklep, kjer mu je drago. Take opominja cerkev o času, ko se odpuski delé, kako da so nekdanj vsi grešniki za zadnjo desko svojega rešenja in zveličanja lovili in poprijemali, kako da so gologlavi in bosí, v spokornem oblačilu, z vervjo prepasani, s pepelom potrošeni, s povzdignenimi rokami jokaje memogredoče pred cerkvijo prosili, da naj jih v cerkvi svojemu duhovnu ali škofu priporočajo. Odpustki priložnost dajejo, da se sedajni kristjani kaj spomnijo, kako da so prvi verni cerkvi voljno vselej pokorščinost skazovali, in še tako ostro pokorjenja z veseljem prejemali, da so le med število vernih vzeti bili in se duhovnih dobrot za večno življenje vdeleževati smeli in mogli. O' kako nekdanj verni naše prevzetne kristjane osramotijo, ki za vse svoje duhovne pastirje berš ne vejo dosti gerdih priimkov dobiti, da jih ž njimi pitajo, če tudi le kako prijazno, zaslužno posyarjenje od njih slišijo; ki jim mnoge naredbe materé katoljške cerkve po volji niso, ter zoper nje godernjajo, in se jim ustavljajo. O tako vaši nekdanj bratje pač niso nikoli počenjali, ampak za nar večjo srečo in veliko dobroto so si imeli,

če so z duhovni v prijaznosti in ljubezni živeli, in njih nar večja nesreča je bila, če so svojo mater sv. cerkev kaj razžalili, da se jim je bilo nje nejevolje in jeze kaj bati. Cerkev nam pri odpustkih še priložnost daje, da se spomnimo tiste ljubezni in velikega usmiljenja, ki so ga verni do grešnikov imeli; kako da so za nje pred škofom ali drugim duhovnom prosili; kako da so pogosto in goreče molili, Boga prosili, da naj se njih neumerjocih duš vsaj usmili in jih reši večnega pogubljenja. Ali se pa dandanašnji med nami kaj takega sliši in godi?

3. Odpustki nam oživljajo našo vero in nas priganjajo pobožno in sveto živeti, da bi zmiraj bolj popolnoma bili; kajti nam povejo in pokažejo, da so studenci in zakladi teh nebeških dobrot le zvestim prijatlom sv. cerkve odperti, ne pa njenim sovražnikom in terdovratnim grešnikom. Vselej, ko se nam odpustki napovejo, se nam oznani in pove tudi pot in druge okoliščine, po katerih da se bojo dobivali, ter nam zaterdi, da se med vsem drugim morajo zakramenti sv. pokore vredno prejeti. Da se pa to zgoditi zamore, je potreba, da človek svojo vest pridno in dobro izprašuje, da svoj stan spozna, kakšen in pri čem da je. In če mu sprašana, zbudena vest pove, kako da je svojega Očeta velikokrat razžalil, koliko grehov je storil, ga bo lahko serce zbolelo, da se milo razjoka, ter na persi terkaje nebeškega Očeta prosi: Oče! bodi mi milostljiv! Zdaj ko ostudnost greha spozna, in vidi nesrečo, v katero da ga je potopil, bo ložej delal terdne sklepe, se poboljšati, ne le samo greha, ampak tudi vsake priložnosti in okolišine, ki bi ga znala v greh kaj napeljati, se skerbno varovati; ložej bo pred svojega naprej postavljenega spovednika, božjega namestnika pokleknil, da se ponižno in odkritoserčno svojih grehov pred njim obtoži, akoravno bi mu tudi kaj težko djalo in ga sram znalo biti. Tudi bo hvaležnega serca vsako pokoro kot iz Jezusovih ust od svojega spovednika prejel, vseh priporočenih pripomočkov se poslužil, da bi le odpuščanje svojih grehov zadobil, in se prihodnjih ložej in bolj gotovo obvaroval. Kdo bo pa rekel, da to ni pot, ki nas napeljuje, pobožno in sveto živeti?

4. Odpustki so tolažbe in podpore za tiste, ki bi se bati znali, da zavoljo svojih velikih in obilnih grehov ne bojo vseh kaznen dostati mogli. Spominijo žalostnega spokornika, da je Jezusovo zasluženje neskončno, da naj dela in se pokori, kar in kolikor mu pripusté njegove moči, drugo naj pa Bogu in njegovi neskončni milosti prepusti, ki mu bo usmiljenje skazal ne le zastran večnih, ampak tudi časnih kaznen zavoljo neskončnega zasluženja Jezusa Kristusa, rožne D. Marije in vseh svetnikov in svetnic božjih. Potolaženi nekako z odpustki bojo tisti, ki so s svojim življenjem veliko pohujšanja storili, in jih veliko zapeljali, da si zdaj ne upajo vsega tega hudega popraviti, ki so ga napravili, ali uni, ki storjene krivice in škode niso v stani poverniti. Sv. cerkev jim pri odpustkih pove, da naj od svoje strani storijo, kolikor jim je mogoče, da naj z besedo prosijo, v djanji z lepimi čednostmi in lastnostmi drugim svetijo, da bojo vidili, da niso več taki, kakoršni so bili, in da jim je na zveličanju svoje duše vse ležeče, potlej pa se jim bo nadomestilo vse drugo iz nebeških zakladov, ki jih je skerbna mati za take odperla.

5. So odpustki kaj pripravní, da o takih časih, ko se nam tako obilni studenci nebeških gnad odpirajo, v naših omerznjenih sercih ljubezen do Boga in svojega Sina Jezusa oživijo, da se svoje skerbne matere svete cerkve poprimemo, ter jo rajši ubogamo. Oni nam živo kažejo, kako Bog ni samo neskončno pravičen, ampak tudi milostljiv; kako da nikoli ne želi, da bi se kdo pogubil, ampak da se vsak spokori in večno zveliča. Kdo, dragi moji! bi tako dobre in skerbne matere ne ubogal, in je vesel ne bil, ki tolikšne zaklade ima, in jih ne zapira, ampak z veseljem odpira, da se jih njeni otroci lepo vdeležujejo? Kdo bi zadovoljen ne bil, da se v naročju te skerbne matere znajde, ki je s svetniki v zavezi, in občestvo svetnikov ima? Kako prijazno nas kliče: O vi vsi, ki ste obloženi in veliko terpite, pridite semkaj, da vam butaro polajšam. In oh veselje in sreča! verni in pridni otroci poslušajo mili glas svoje ljube matere,

Kaj nam pove lastna skušnja, kdaj se vendar tudi o delavnikih ali sv. nedeljah bolj pogostoma ljudje v cerkvi dobi-

vajo? Kdaj ljudje še vendar kaj obilniše k spovedi pridejo? Kdaj se vendar terdo serce semtertje omeči, da oko kako solzico prelije, da vest občutljiva postane, da grešnike za zveličanje svoje skerbeti začne? Bi se mar to godilo, ko bi odpustkov, ko bi sv. leta ne bilo? In v današnjih časih, ko so kristjani do molitve in resnične pokore tako merzli in nemarni, ko duh v veri in keršanski ljubezni tako silno peša, ja umira, ali ni silno dobro za nas in naše neumerjoče duše, da se toliko kolikor oživi? O kako se veseli moje serce, ko se kakega sv. leta spomnim, sosebno ko mi leto 1826 v spomin pride; veliko sv. leto je celih šest mescov bilo, in sem vidil in slišal, da so ljudje ob eni, ob dveh po polnoči že na nogah, po trije ali še več po poti in ulicah na glas molili, in sv. cerkve obiskovali, skoraj vsak zgrevanega serca veliko ali generalspoved delal, ker v tih časih imajo spovedniki oblast tudi od takih grehov odvezovati, ki jih scer škof le za se prihranijo. Res, o časih, ko se odpustki delé, se vera oživlja, upanje uterduje, ljubezen vnema, zemlja se ponavlja, nebesa radujejo, vice veselé, ker vse, kar kateri več stori, kakor kar ravno za se potrebuje, lahko za verne duše v vicah oberne. Tedaj vas še enkrat poprašam: Je pač še kateri med nami, ki bi ne spoznal, kako dobri, potrebni in zveličavni da so odpustki za nas?

S k l e p.

Slišali ste, priserčni poslušavci moji! koliko dobička nam donašajo sv. odpustki: Oni nam popravljajo, česar sami poplačati ne moremo; oni nas spominjajo, delati pravo resnično pokoro, da vsaj storimo, kolikor premoremo; oni oživljajo našo vero, podpirajo naše upanje in vnemajo našo ljubezen do Boga in bližnega. Sv. odpustki so za nas res zveličavni. Premislite to toraj in veselite se, da imamo toliko gorečega papeža, ki tako ljubeznivo in serčno skerbijo za naše večno zveličanje! Veselite se in hvalite Očeta nebeškega, ki vas je po svojem neskončnem usmiljenju poklical v sv. katoljsko cerkev, ki kot dobra mati skerbi in se trudi za srečo in blagor vsch svojih otročičev! Ja hvalimo Boga za sv. leto; spet smo srečno doživeli sveti čas, o katerem sv. apostel Pavl pravi: „Glejte, zdaj je

prijetni čas; glejte, zdaj je dan zveličanja“, II. Kor. 6, 2. Pa morebiti kdo poreče: Kar se o časih odpustkov doseči da, se ja da tudi druge dni storiti in doseči. Res je, da milost božja je vsak dan vnovič nad nami, in ni je ure ne po noči ne po dne, da bi se ne mogli in ne smeli Bogu bližati in rešenja in zveličanja najti; pa vendar so nekteri dnevi, v katerih nam je zveličanje bližej, kot drugekrati; so ure, o katerih Bog nam glasnej govori, in na naše serca terka; o katerih nas močnej gane, ljubeznivejši vabi, nam obilniši odpušča in dobrotljivejši pomaga. Tak čas je bil nastopil Davidu, ko mu je prerok Natan njegov veliki dolg očital in mu odpuščanje od Boga oznanil; je nastopil mestu Ninivi, ko mu je prerok Jonas bližno pokončanje žugal; je nastopil Savlu, ko ga je nebeška svitloba obsijala in ga na tla poderla; je nastopil Avguštinu, ko je glas od zgoraj zaslišal: Vzemi in beri; je nastopil Marjeti Kortonski, ko je svojega zapeljivca mertvega našla; tak sveti čas je nastopil zdaj nam vsem, ki nam je oznanjeno sv. leto. Hvalimo Boga iz celega serca, kajti zdaj je prijetni čas, zdaj je čas zveličanja! Amen.

V. Kdo je odpustkov deležen.

„Kogar žeja, naj pride, in kdor hoče, naj si zajme vode življenja zastonj.“ Skriv. raz. 22. 17.

V v o d.

Ni jih kmalo tako srečnih časov kot ravno zdaj, da bi gnada in usmiljenje božje tako na ponudbo bilo, da bi sveta cerkev svoje zaklade tako na široko odpirala, da bi nas vse ž njimi obogatila. Zdaj se nam nebesa odpirajo, Oče nebeški sam nam hiti naproti s svojim priserčnim usmiljenjem, in razprostira svoje roke, da bi nas objel, in nam kušljeje svojega miru podelil, ktereга svet ne pozna, in ga nam nikoli dati ne more. Jezus, naš dobri pastir, nas išče z neizrečeno ljubeznijo, nas zavernit od krivega pota, na ktereга smo o časih zmotnjav in zapeljivosti večdel bili zašli, in iz nevarnosti večnega pogubljenja nas pripeljat k zveličanju. Sv. Duh hoče spet luč in življenje, tolažbo in moč v naše duše prinesiti, ki so od duha sedanje

merzlate toliko otemnele, in v grešni službi tako močno oslabele. Kdor se bo sv. leta in njegovih odpustkov s celim sercom poprijel in ponižno pokoril, se mu nebesa bojo odperle, in že na zemlji bo postal tovarš svetnikov, domačin božji poln zlatega upanja, da bo tudi celo večnost v neizrečeni blagosti. O kdo bi se tih srečnih dni ne poslužil, in ne poslušal glasu svoje preljube matere sv. katoliške cerkve. Svest sem si, da jih bo prišlo veliko zajemat iz studenca božjih dobrot; oh da bi le tudi vsi prav obilno zajeli! Zatoraj vam hočem pokazati:

„Kaj ima vsakdo storiti, da bo deležen svetih odpustkov?“

Gotovo želite vsi ssv. odpustkov deležni biti, zatoraj vsi zvesto poslušajte!

Razlaga.

Ali pa je odpustkov vsak človek, sosebno odpustkov sv. leta deležen? Nič vam zamolčal ne bom, in vse povedal, naj se vam že prikupim ali zamerim mi je malo mar, da le pred sodnikom srečno obstojim.

1. Mora slehern, ki se želi in hoče sv. odpustkov vdeležiti, in sv. leto prav opraviti, v stanu gnade božje se znajti. Odpustki so odpuščanje časnih kazni, ki človeku po odpuščenem dolgu ali grehu še ostanejo; kako se mu pa hočejo in zamorejo kazni odpustiti, če greh ni odpravljen, dokler greh odpuščen ni? Če si enega svojih perstov ali kak drug ud svojega telesa odsekaš, mertev postane, in vsi tvoji drugi udje ga niso vstani več oživiti. Tako se godi s človekom. Kakor hitro kak smerten greh stori, mertev ud postane, ki se odpustkov še živih udov nikakor vdeležiti ne more. Po odpustkih se odpuščajo le časne kazni, in nikoli ne kak greh, ne smerten ne odpustljiv. Grehi se nam odpuščajo le v zakramentu sv. pokore, ako svoje grehe zgrevamo, ponižno spovemo, in v sercu obudimo ljubezen pravo in čisto do Boga in bližnega; to serce očisti ostudnih pošast, ki so ga v oblasti imele, da to sovraži, kar je popred ljubilo, in ljubi, kar je popred sovražilo. Zato tudi sv. očetje za prvi pogoj vselej postavijo, da tisti bojo odpustkov deležni, ki se bojo svojih grehov čisto

in natanko spovedali. Iz tega pa tudi sami lahko sklenete, kako da je potrebno, da nar popred svoje serce očistite, in zakrament pokore prejemete, scer bi znale vaše stopinje po cerkvah in vse drugo storjeno zastonj biti. Spoznate pa tudi lahko, kako da bi za vse tiste, ki so se svojih grehov dozdej le bolj poverhoma spovedovali, in katerih spovedi so le pomanjkljive bile, velika ali generalspoved silno potrebna bila. — Pri odpustkih je tako potrebno, da se človek v gnadi božji znajde, da mu branijo clo majhni ali odpustljivi grehi, če izvirajo iz hudobne volje, da se odpustkov vdeležiti ne more. Tako postavim, je ubogajme dajati od sv. Očeta o sv. letu zapovedano; kdor pa to dela ne iz ljubezni, ampak iz gole ošabnosti, da ga hvalijo, mu to djanje vse dobro podere, ker je Jezus zapovedal dela ljubezni in usmiljenja, ne pa ošabnosti in prevzetnosti.

2. Kdor se misli in želi odpustkov vdeležiti, naj dobre dela pobožnosti, ljubezni in zatajevanja opravlja; to je očitno znamenje, da se z odpustki pokora ne podira, ampak ljudje še le k pokori o takih časih priganjajo. Premislimo nekaj vse te dobre dela!

a) Dela pobožnosti so molitev. Da sv. cerkev nam o svetem letu molitev priporoča, se ravná prav po duhu svojega ženina. Molitev je prvi in nar boljši pripomoček, da se duh prave pokore obudi, in moč in serčnost za kaj dobrega dobi. Kjer se moli, tam se volja in gorečnost do pokore še ohrani, kjer se molitev opušča, tam se k grehu široka cesta popravlja, Anania je dvomil, ali se je neusmiljeni preganjevavec kristjanov, serditi Savl, res spreobernal? Bog se mu prikaže, in da ga je prepričal, da se je res spreobernal, mu je rekel: Glej, Savl moli. Molitev mu je obudila želje do drugih pokorivnih del. Tisti Savl, ki je svoje spreobernenje z molitvijo pričel, se je kmalo še drugih pokoril poprijel; tri dni in tri noči ni jedel ne pil, ne ležal, ne spal, ampak le molil in se postil. Kako prav ima naša skerbna mati, da nam pri odpustkih med vsem drugim sv. molitev priporoča, za katero druge pokorivne dela že same od sebe pridejo. Od teh molitev je včasih več, včasih menj, toda vselej se morajo tako opravljati, kakor so od sv. cerkve naložene. Včasih se

natanko pove, koliko in kaj, kje in kako da naj se moli. Ne sme se pa tukaj najemati, da bi kdo drug namesti njega opravljal, ker odpustkov je deležen le tisti, ki opravi, kar in kakor je ukazano. Da so sosebno cerkve odločene, v katerih naj se moli za razširjenje sv. cerkve, za spreobrnjenje nevercov in krivovercov, za edinost vladarjev, za vterjenje ljubezni in keršanske zastopnosti, se mi kaj prav in pametno zdi. Kje se duh sv. vere in molitve tako lahko obudi, kot ravno v naših cerkvah? Res, da je Bog povsod pričujoč, in da lahko povsod v resnici in v duhu k njemu molimo; da Bog povsod svojim svoje gnade in dobrote razliva; ali kdo mu bo vbratil, da se na nekterih krajih obilniši studenci njegove ljubezni, vsegamogočnosti in dobrote odpirajo, kot na drugih? Saj se tudi izvirajo studenci časnega zdravja, kjer se toplice napravljajo, na drugih pa ne. Zatoraj obiskujte ta sv. čas prav pogostoma sv. cerkev; pokleknite tukaj pred tron usmiljenega Jezusa, zdihujte in prosite ga, da vam dodeli duha prave resnične pokore; pa tudi doma bolj pogostoma molite in svoje navadne molitve bolj goreče opravljajte. Taka molitev predere černe oblake in najde gnade in milosti pred božjim obličjem.

b) Da se sv. odpustkov vdeležimo, nam sv. cerkev post napoveduje. Kdor je poskusil, kako da se telo vzdiguje zoper duha, kdor posluša kaj sv. Pavla, ki nas opominja, da naj nikar ne sejemo v mesu, da ne bomo želi od njega večnega pogubljenja; kdor se kaj spominja, kako da je Evo ravno poželjivost zapeljala, da je od prepovedanega sadu jedla, nas in sebe v tolikšno nesrečo potopila, bo pač živo spoznal, kako da je skerbna mati prav imela, da nam je tudi postiti se rekla, da tako svoje za dobro nevkretno meso zatiramo, ga pokorno biti učimo, da smo bolj pripravi delati svoje zveličanje. Pač prav je imel kraljevi prerok David, ki je vselej, ko mu je sovražnik njegove duše kaj nagajal, in mu je nadležen bil, oblekel žimnatno oblačilo, se je postil, in pred Gospodom poniževal, in je uslišan bil, česar je prosil Gospoda. — Izraelci, ko so o času Judite v nadlogah se znašli, in od sovražnikov stiskani bili, so se postili in pred Gospodom poniževali, in pomagano jim je bilo. — Ninivljani so s postom in resnično pokoro zažugane kazni odvernil, in serditost božjo

potolazili. Clo svojim apostelnom je Jezus post in molitev priporočeval, ker se nekteri hudobni duhovi ne dajo drugači odpraviti, kot s postom in molitvijo. In dan današnji, od kodi toliko pohujšanja, od kodi tolikanj dušne slepote, telesne bolehnosti? Med drugim gotovo tudi od nezmernosti, sosebno nezmernosti v pijači; ravno to pa telo in njegovo zdravje popači in dušne moči pomori. Imenitnega moža kardinala Stanislaja Hasia so v njegovi visoki starosti opominjevali, da naj se nikar tako terdo ne posti in večkrat raji kaj po malem je, saj mu vendar ničesar ne manjka; pa zaverne jih resnobno: Kaj ste mar vsi pozabili četerto zapoved božjo, ki pravi: Spoštuj očeta in mater, da ti dobro pojde in boš dolgo živel na zemlji? Moj Oče je Bog v nebesih, ki hoče, da se postim; moja mati je sv. cerkev na zemlji, ki zapoveduje, da se o teh in teh dneh, o tem in tem času postim. Svojega očeta in svojo mater bom vselej si prizadeval spoštovati in ubogati, ter upam, da bom pa tudi sadu svoje pokore deležen, — tukaj dolgo živel, tam se večno veselil.

c) Pri mnogih odpustkih je potreba, da se ubogajme deli ali da se dela usmiljenja in ljubezni skazujejo. Vsi odpustki kaj so drugega kot delo neskončne ljubezni božje in njegovega usmiljenja, in če Bog nas s takšnimi dobrotami tako obilno obdaruje, ali si mi sami sebi ne bomo nič pritergovali, in si kaj dobrih del za srečno večnost, za sv. nebesa pridobivali? Spomnite se Tobija ali Kornelia, zakaj nju je Bog tako milostljivo uslišal, in nju obilno obdaroval, česar sta prosila? Milošna je Bogu tako dopadljiv dar, da clo grehe zmanjšuje in jih zbrisuje. Zato je skerbna mati si prizadevala, ljudem v takih okolišinah na pomoč priti v dušnih in telesnih potrebah. In sv. očetje papeži so se o mnogih časih, kakor so potrebe nanesele, svoje moči in oblasti poslužili, da so vernim tistim odpustke delili, ki so jim po svoji moči s svojim premoženjem na pomoč pritekli. Takih okolišin nikoli ni manjkovalo. Zdaj je bilo treba pobožne može, goreče duhovne kot misionarje med ajde pošiljati; zdaj je bilo treba tu in tam kako sosebno veliko bolj imenitno cerkev zidati; zdaj so Turki ali kaki drugi sovražniki keršanske vere v naše dežele priderli, ki jih je bilo treba odganjati, ali jim plačevati, da niso s kri-

stjani nevsmiljeno delali, in dežel pokončevali. Mnogokrat so sovražniki ljudi nalovili da so jih seboj v sužnost odpeljali, pa več dežel po več tavžent ljudi se je zbralo, da so jih odkupili, in spet nazaj dobili. In iz naše srečne Europe, kaj bi se bilo vse zgodilo, ko bi se oče keršanstva za njo potegovali ne bili? Vselej je bila pri odpustkih treba, ubogajme dajati; zato-raj odprite zdaj svoje serce in svoje roke, in bodite usmiljeni in dobrotni, ker je tudi Bog zdaj toliko usmiljen.

d) Je potreba za odpustke, da se dober namen obudi, ako je kateri predpisan, če pa papežev list od njega nič v misel ne vzame, je pa že samo delo, ki se stori, zadosti. Vse dobre dela pa naj se opravljajo v ta namen, kterega so sv. Oče v mislih imeli, ko so oznanili sveto leto. Potreba je tudi, da se o takih časih, ko se odpustki delé, sosebnó zadušé studenci, iz kterih se drugi grehi izvalijo, ali, da se pobijajo tiste peklenske pošasti, ki se matere vseh drugih grehov imenujejo. Te pa so: poželjenje mesa, nagnjenje do sladnosti in nesramnega življenja, ki mu je post in zatajevanje samega sebe nar bolj zoperno, in ga nar bolj še kroti. — Poželjenje oči, ali želje obogateti, in veliko posvetnega, časnega si pridobiti. Temu so radodeljnost in dela usmiljenja in ljubezni nasproti, in ga močno zatirajo. Napuh življenja ali neizmerne želje pri ljudeh in na svetu veliko veljati. To željo pa znajo močno zaduševati sv. zakramenti, če se vredno prejemajo; sv. molitev, obiskovanje cerkve, premišljevanje svojega cilja in konca, svojega dušnega stanja, in štirih poslednjih reči.

S k l e p.

Vem, da si bo peklenski sovražnik tudi ta sveti čas na vso moč prizadeval, kristjane motiti in slepariti. Pa predragi v Gospodu, nikar se ne dajte zapeljati sovražniku, ki si vselaj veliko prizadeva, kaderkoli in kjerkoli zagleda, da si ljudje v resnici prizadevajo, kraljestvo božje v svojih sercih vterditi; nikar se ne dajte zapeljati in zadrževati se voljno s sveto željo tje podati, kamor glas božji vas k odpustkom kliče. To se ve, da mora peklenski sovražnik zoper nje vpiti, in toliko glasneje vpiti, koliko večja je škoda, ki se je pri dobro opravljenem sv. letu boji po pravici. Kako bi pa vi mogli tako nespametni biti, njegov glas bolj poslušati, kot pa glas Gospodov, ki vas kliče, da bi vas vaših dušnih bolezen

ozdravil? Sv. Krizostom nam tako nespamet s sledečimi besedami popisuje: Ako se v truplu nar manjša bolezen prikaže, si hitro pomagamo; iščemo zdravnike, potrosimo veliko dnarja, storimo z veliko skerbjo vse, kar se nam naroči, in ne jenjamo popred, dokler bolezen ni odpravljena. Ako je ranjena pa duša, ali še tako hudo omadeževana, ali zlo usmertjena, nam pa vse to nobene skerbi ne dela. Zato predragi v Gospodu! vas kličem z apostelnjom Paulom. „Glejte, da bote varno hodili, ne kakor nespametni, ampak kakor pametni, in dobro obrnete čas, zakaj dnevi so hudi. Zato ne bodite neumni, ampak umite, kaj da je volja Gospodova“. Gorje tistemu, kteremu Gospod smertno uro poreče: Vse sem za te storil, vse pomočke poskusil, da bi te bi! rešil, pa ti nisi hotel! Sv. Terezijo, to čisto dušo, ki jo je Gospod toliko ljubil, da ji je svojo desno podal, in da jo je v svojo nevesto zvolil, so nekega dne našli, ko se je v svojih solzah topila. Vprašana, zakaj da tako milo joka, je odgovorila: „Jokam zavaljo treh reči, ki moje serce kakor bodeči terni nevsmiljeno prebadajo. Jaz mislim da je en Bog, ena smert in ena duša; en Bog, ako tega razžalim, nimam nikogar več, h komur bi se mogla obrniti; ena smert, če je enkrat slabo storjena, se drugokrat več popraviti ne da; ena duša, ki enkrat zgubljena je za vselaj, na vekomaj zgubljena. En Bog, ena smert, ena duša, in vi hočete, da bi jaz ne jokala?“ Tako je govorila sv. Terezija. In mi? Mi bi zamogli, ako to prav premislimo, se še smejati, šale vganjati, in brez vse skerbi biti? Mi bi bili vstani sveti čas zamuditi, in glasu Gospodovemu nepokorno ušesa zapreti? To ni mogoče! Zato pridite vsi, pridite v Kristusu bratje in sestre moje! glejte! Gospod vas kliče! Toraj hočemo začeti pokoro delati, in jo homo delali, dokler bomo živeli, hočemo se svojih grehov očistiti, hočemo moliti in se postiti, da sv. odpustke zadobimo, svojo dušo rešimo in se večno zveličamo! Amen.

VI. Od svetega leta.

„Petdeseto leto posvečuj, in ga odpušcanje vsem prebivavcom svoje dežele imenuj, ker tisto leto je sveto leto.“ III. Mojz. bkvr. 25, 10.

V v o d.

Sedma številka je bila pri Izraelcih v časti. Tako jim je Gospod Bog na gori Sina zaterdoval: Ko pridete v deželo, ki jo vam bom dal, delajte šest dni, sedmi dan je pa praznik Gospoda tvojega Boga, ter ne smeš delati ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina, ne ptujec, ki je znotraj tvojih vrat. — Šest let obsevaj svojo njivo obrezuj in obdeluj svoj vinograd, sedmo leto pa bo sabota te zemlje in Gospodovega počitka. Kar bo to leto rodilo, bo tvoji živini in drobnici v jed in nobenega ne smeš k delu priganjati. Ko bo sedemkrat sedem let t. j. 49 let preteklo, in bo petdeseto nastopilo, naj pet mesecov popred trobenta zapoje, in oznani, da sv. leto nastopi. Vse ljudstvo naj se praznično obleče, se veselo med petjem in muziko zbira v Jeruzalemskem tempelju da Boga hvali in časti; dolžniku, ki plačati ni vstanu, naj se dolgovi odpusté; hiša, blago, ali kar je zastavljenega naj se nazaj da; ječe naj se odpró, in jetniki izpusté, posli in služabniki naj se sprosté. Res velike so bile dobrote, ki so jih uživali Izraeljci o sv. letu, ali komaj senca in slab spomin so tistih dobrot in gnad, ki se jih mi kristjani o sv. letu lahko vdeležujemo. Uni so uživali le časne in telesne dobrote, mi pa se vdeležujemo dušnih in večnih. Zato poslušavci! odprite svoje ušesa; jaz pravim danes:

Glejte 1. sužni se iz sužnosti rešujejo;

2. prodano ali zastavljeno blago se oprostuje;

3. napravljeni dolgovi, zaslužene kazni se odpuščajo. Pripravite se.

Razlaga.

1. Žalostno in groze polno je le slišati, kako da se sužnim pri Turkih in Arabcih godi. Kot pri nas neumno živino, tam ljudi prodajajo. Po več sto tavžent jih nabašejo v kako barko, da jih čez globoko morje v druge kraje prepeljejo, in predenj v svojo žalostno službo pridejo, jih zmed deset, po šest do sedem na barki

pomerje, kar je za te reveže še nar večja sreča, ko bi le kerščeni bili. V kak nizek kot jih v barko natlačijo, kjer jim le po malem jesti dajejo. Vsako jutro mertve trupla v morje pomečejo, ki so po noči od smradu in revšine pomerli. Ako se barka prikaže, ki človeške barantavce po morju lovi, in njej kupec vbežati ne more, hitro sužne ljudi v sode pobaše, na nje kamnja naloži, in jih v morje potopi. Tolikšna je revšina vbožčikov, da jih veliko iz broda, kamor jih na solnce zavlečejo, od prevelike žalosti v morje poskoči, predenj v svojo žalostno službo pridejo. Kar jih v namenjeni kraj pride, jih po njih truplu prodajo. Močnejši ko kdo je, višjo ceno ima, več tudi delati mora, da gospodarju veči kup zasluži, kolikor je za njega dal. Več delj jih je po pet do deset na kaki dolgi ketin navezanih, da jih po dnevi na delo ženó, po noči pa v kaki temni ječi na golih tleh, gnjili slami, terdih dilah leže. Zjutraj, ko se jim vrata odpró, ketine zarožlajo, gajzle pokajo, mili jok in žalostni stok se razlega. Če se jim včasih kaki dobrivci terdega, starega kruha iz otrob veržejo, se kot stradani psi za nje spopadejo, tergajo, pretepajo. Pogosto se znajde med njimi imeniten gospod, nedolžen otrok, ki pa dnarja nima, da bi se odkupil in oprostil.

Mislite si dragi moji! ko bi tim revežem vesela trobenta rešenja zapela pred njih vratni; ko bi se vseh ječ vrata odperle, kaka posebna svitloba jih razsvetila, in vesel glas se zaslišal: Rešeni ste! ketine naj verže vsak od sebe; tudi ima vsak toliko dnarja in poštenega oblačila, da lahko v svojo domovanje pride, samo da se bo nekterikrat velikemu caru priklonil, in mu obljubil, da ga več v to deželo sužnosti poželetelo ne bo. Kaj pravite, ali ne bojo revni vboščki tako rekoč na novó oživelí, od veselja vriskali, med veselim petjem ketine od sebe metali, lepo se preoblačiti hiteli, ječam za vselaj slovo dajali, se cesarju hvaležno priklonili, in če bi potreba bilo tudi prisegli in poterdili, da jih nikoli več v ti nesrečni deželi nobeden vidil ne bo. In kdo bi zmed sužnih tako svojeglaven bil, da bi raji še v sužnosti ostal, kot pa veselo oznanilo z hvaležnim sercom prevzel? Ali jaz nimam sužnih iz daljne Amerike in Afrike pred sebo, da bi jim to veselo novico rešenjamogel prinesti, oznanovati jim sveto leto; tudi ne jetnikov, ki po temnih ječah žalosti medlijo, ampak imam kristjane, ki bi po besedah sv. Paula imeli biti rešeni iz sužnosti trohnjenja, in opro-

steni k časti božjih otrok. Pa kaj čem, ker temu ni taka. Koliko mojih poslušavcov ni v sužnosti Turka in Arabcov, kot smo jih popred premišljevali, da so bratovskega usmiljenja in ljubezni vredni, ampak še v veliko hujši sužnosti, od ktere spet sv. Paul pove: Da bi se iztergali iz zaderg hudiča, ki jih vjete ima po svoji volji. Ni ga tak nevsmiljenega trinoga, kot je on, satan peklenski. Kolikor grehov in hudobij da je kdo storil, v tolikšnih grozovitnih ketinah ga zakovanega ima, po svoji volji semtertje vlačí in nevsmiljeno muči; kolikor pregrešnih misel in nespodobnih želj da se po tvoji glavi verti, v tvojem sercu radovoljno pase, toliko šib in bičev si si spletel, s kterimi te vžiga do zdelanih belih kosti. Menj ko žeje po nebeških studencih občutiš, s toliko večjo žejo in lakoto do greha in ostudnosti te on napasuje, da bi te po ti časni sužnosti tudi peklenska ja gotovo na večno v oblasti imela.

O kdo bi se pač ne želel iz te nesrečne sužnosti rešiti? In poslušajte jo angeljsko trobento, kako prijazno da poje: Sveto leto je. Vrata po ječah in sužnostih naj se odpirajo, težki jarm, mlinski kamen pregrehe naj se odvali, ketine hudobije naj se razbijejo, drago oblačilo posvečujoče gnade božje naj se obleče, pomoči za popotnico, ki vam Jezus iz svojega neskončnega zaslužnja ponuja, se poslužite. Z drago ceno svoje kervi in telesa vas hoče odkupiti, in ves dolg plačati. Nič drugega vam k temu ni treba, kot da se kterikrat pred razžaljenim Bogom ponižate, domačo farno cerkev nekterekat obiščete, ter nekoliko očenašev po namenu sv. cerkve ali iz v to odločenih bukvic nektere molitve opravite, zakrament sv. pokore vredno prejmete, en dan med tim časom malo bolj se postite, kakemu domačemu revežu iz dobrega namena po svoji moči podelite, za misionarje kaj odločite, zvesto obljubite, in pri storjeni obljubi tudi ostanete, da se nikoli več v to deželo hudobije in tako strašne sužnosti vračevali ne bote. To glejte je vse, kar vam je storiti, in rešeni bote iz hudičeve sužnosti, iz peklenskih ječ, oblečeni bote s posvečujočo gnado božjo, našli mir in pokoj svoje vesti in postali prosti otroci nebeškega Očeta. In kaj? se vam mar vse to preveč in prehudo zdi? O ko bi vi starši vidili, kako sovražnik enega vaših otrok zgrabi, da ga pelje seboj v sužnost, kaj imate kako dragega, da bi ne dali, in svojega otroka rešili? Otroci! vi vidite, kako da vaše starše huda bolezen

zvija, da so na smertni postelji, kako bi jih radi smerti še rešili, in kaj let pri sebi ohranili. Vaši nevmerjoci duši pa, ki jo satan, nar hujši sovražnik, v sužnosti ima, ki je v tolikšni nevarnosti večne smerti, vam je pa vse preveč, da bi jo rešili iz sužnosti in nevarnosti? Se nočete nič kaj veseli poprijeti pripomočkov, ki se vam za odrešenje ponujajo? Glejte jih pripravne čase! glejte jih dni zveličanja! glejte sv. leto! Pa, kaj mi pomaga, če sem oprosteno, rešen iz sužnosti, ker je vse zapravljeno, hiša in blago, premoženje in bogastvo, kam se hočem reva djati? Kaj bom kot berač od hiše do hiše moral hoditi, in kruha prositi? O dragi moji! nikar naj te to preveč ne skerbi, glej! sv. leto je, ko bo na božje povelje vse zapravljeno blago nazaj dano, kar je spet druga velika dobrotina in gnada, ki se o sv. letu ljudem ponuja.

2. Kdo bi ne jokal in kervavih solz ne točil, ki pomisli, kaj da je z grehom zapravlil, kaj da je zgubil, ko se je satanu v sužnost zapisal? Zapravlil si vse duhovne dela svoje duše, vse čeznatorne dari in pobožnosti, ki so ti bile podeljene pri sv. kerstu; posvečujočo gnado božjo in njegovo prijaznost; zapravljene, zgubljene so vse dobre dela, ki si jih v svojem življenju si pridobil. Odpri svoje oči, in premisli vse, kar si od sedmega leta za svojo dušo dobrega storil. Kolikrat si šel k spovedi, k mizi sv. obhajila pristopil, pri sveti maši že bil, in si Bogu drage dari daroval, sv. roženkranc molil, druge molitve proti nebesom pošiljal, svoje vsakdanje dela Bogu v čast obračal, dobrih namenov storil, milošne, ki te je v Jezusovem imenu ubogajme prosil, revnemu podelil, se postil; vero, upanje in ljubezen molil, se v poterpežljivosti, ponižnosti, pohlevnosti vadal; si bil v križih in težavah v božjo voljo udan, božjemu usmiljenju si se izročeval, sam sebe zatajeval, svoje počutke zatiral, vse svoje stopinje in pota, vse dela in dolžnosti, ki si jih le iz sv. namena in v gnadi božji spolnoval, kako lepo krono za nebesa si bil že sebi spletel, koliko plačila za srečno večnost si nabral? Ali glej, ravno v tistem trenutku, ko si smertni greh storil, si vse prodal. Prodal svojo hišo in premoženje, svoje dnarje in bogastva, kar si imel; prodal si posvečujočo gnado in sv. nebesa; prodal nebeško veselje in vso pravico do večnega plačila in nebeške

drušnje: prodal svojo za nezapopadljivo ceno odkupljeno dušo. Res kupčije imenitne! Kajkoli si za svoje dragine, tako imenitne reči dobil? kakšno meno si storil?

Kakor Adam, da je malo jabelka vgriznil, je dal svoj prijetni raj; kot Ezav, da se je enkrat leče najedel, je dal pervinstvo; kot Lizimah, da je z enim kozarcom vode svojo žejo pogasil, je dal svoje kraljestvo; kot Jonata, da je malo divjega medu okusil, je zapadel svoje življenje. Kaj ne, kako brez vsega premisljka in pameti so delali vsi ti, toda ravno tako, pa še neumniši delajo naši lahkomišljeni grešniki, ki se satanu v sužnost zapisujejo. Tu pravi nečistniku: Stori mi ta greh, pojdi mi to noč tje, da mi storiš nesramni greh in mi daš svojo dušo, in jaz ti bom dal malo sladkih pen. Ti častilakomnež se mi boš tu in tu pri ti priložnosti pridušil, da boš s tim pokazal, da si nedolžen, in dal ti bom malo časnega dima, ki na veter pride, se naglo razkadi in zgine. Ti togotnež boš tukaj pri ti priložnosti, kar nar bolj znaš, preklinjal, in s tim sovražstvo napravil, in jaz ti bom obložil tvoje serce s težkim mlinskim kamnom, da ga boš kamorkoli pojdeš, seboj vlačil, ki te bo tlačil, da te v pekel pritlači! In kdo bi mislil, da so neumneži take zamena grozno zadovoljni, se eden pred drugim poganjajo, kdo da bo s satanom svojo kupčijo pred storil, in jo v djanju spolnoval? Še drugi, ki se med pravične prištevajo, se s satanom radi kaj pečajo, ter eden pravi: Rad se odpovem nebesom in veselju za dva meseca, da bom le enkrat med pridigo zadremal. Deset let naj po smerti nikar božjega obličja in njegove ljubezni ne uživam, da bom le enkrat tega in tega prav hudo za norca imel, in se mu debelo nalagal. Dvajset let sem rad v vi cah, da bom le tega in tega v sramoto pripravil. Za vse to nočem od tebe satan nobenega plačila; zastonj ti bom storil. Kdo bi pri takih neumnih kupčijah, pri toliki slepoti bitko ne jokal? na glas ne vpil? Pa naka! ne bom jokal, ampak veselil se bom in na glas klical: Glejte, gnade polni časi so tu! Sveto leto se nam je oznanilo! S satanom storjena zaveza se lahko spet vniči, za kar sta se spogovorila, se lahko nazaj dobi. Vse nekdajne dobre dela, nekdaj že nabrano zasluženje, pobožnosti, darovi in gnade tvoje duše, Bog in vse njegovo kraljestvo se zna spet dobiti in spokorniku nazaj dati. In za koliko homo vse to nazaj dobili?

Da bomo šli pred božjega namestnika, pred njega v svoji ponižnosti pokleknili, mu svoje serce odkrili, se vseh svojih grehov čisto spovedali, sv. rešno Telo vredno prejeli, se enkrat postili, kaj po svoji moči med uboge razdelili za naše uboge, za misionarje kaj dali, in domačo farno cerkev nekterikrat pobožno obiskali, in kake pol ure v nji ostali, in molili za odvernjenje nejeverstva in krivoverstva, za srečno vladanje sv. Očeta in drugih vladarjev i. t. d. In ali je to mar veliko? Kdo ne bo vesellega serca svojih posvetnih skerbi na stran položil, da se vdeleži, in nazaj dobi tolike nebeške zaklade. Naj bi komu jaz rekel: Glej jo njivo, travnik, hišo, ki si jo zapravlil, prodal, ti je spet na ponudbo, lahko vse nazaj dobiš. O iz serca rad, pa kaj? ker ga ni dnarja nobenega! Saj ni treba, da bi ves denar moral dati, če imaš le en groš, lahko vse trojno odkupiš. Kaj mislite, kako naglo, kako vesel bi človek v hišo skočil in namenjeni groš dal? Toda ne časne hiše, ne posvetnega bogastva, ampak večne nebeške dari, dušne zaklade si zdaj tako lahko kupimo, ali zapravljenega lahko nazaj dobivljamo. In če tega naglo z veseljem ne storimo, o tako gotovo sreče ne poznamo, ki nas čaka, in se nam ponuja.

Pa mi kdo poreče: Saj ja pri vsaki spovedi odpuščanja grehov in večnih kazni zadobimo, ter vse dušne gnade in dobrote, da sem dedič nebeškega kraljestva. To je scer res, da so grehi nam pri vsaki dobro storjeni spovedi odpuščeni, vendar je med spovedjo v sv. letu nam niso le samo dolgovi t. j. grehi in večne kazni, ampak tudi časne zbrisane, tako da človek po taki dobro storjeni spovedi, ko ki kdo umerl, kot po sv. kerstu naravnost v sv. nebesa pride in treba bi mu ne bilo, v vica se očiščevati, kar je spet tretja velika dobrota in gnada sv. leta.

3. Včasih so bili sužni iz svoje sužnosti spuščeni, pa z verigami na rokah so tako dolgo okoli hodili, da so nabrali denarja, kolikor ga je sovražnik tirjal, da so se odkupili; ali kakemu drugemu je bilo pohištvo in njegova zemlja nazaj dana, vendar le proti temu, da je vsako leto kaj desetine ali drugega davka plačeval, tako dolgo, da je vse plačal. Ravno tako se godi v zakramentu sv. pokore. Grešnik se scer pri spovedi iz ječe reši, iz sužnosti spusti, grehi se mu odpustijo, ali kazni časne mu niso odpuščene, plačevati zbrisovati jih mora, dokler se ne očisti;

dušne bogastva mu bodo podeljene, z Bogom se spravi, v njegovo prijaznost spet stopi; ali njegovim odpuščenim grehom primerjena pokora se mu naloži, ki jo s pokoro, ki mu jo spovednik naloži, ali če si sam kaj naloži, ali s tistimi britkostmi in nadlogami zbrisuje, ki mu jih Bog pošilja, če ne tukaj, mora tam v vicah plačevati do zadnjega vinarja, scer ni odpuščanja in rešenja.

In kaj mislite, je pač takih zasluženih časnih kazni kaj malo? O naj pomisli vsak svoje zasluženje od svojega sedmega leta, ali od tistega časa, ko je jel greh spoznavati do te minute, ko tukaj poslušáš božjo besedo, kaj vidiš in spoznaš? Koliko grehov se je storilo z ušesmi, očmi, jezikom, rokami, s svojim telesom, v mislih, z željami. Koliko se jih je doprineslo iz hudobne volje, nalaš, da je greh storjen bil, koliko iz lahkomišljenosti, koliko iz slabosti in pozabljivosti, koliko v djanju, koliko z zamudo dobrega, koliko na tihem in skrivnem, koliko v drušnjah in tovaršijah. Koliko ima slehern lastnih, koliko ptujih grehov; koliko greha se stori z zapeljevanjem in pohujšanjem, koliko s tim, da se dolžnosti in svoje opravila opusté; koliko je storjenih smertnih, koliko odpustljivih grehov! Oh koliko je pa še tistih, na ktere se je pozabilo, in za nje pokoriti se v nemar pustilo. Koliko časa bi se moral tam na unem svetu za tolikšno število grehov pokoriti? Kako dolgo bi moral plačevati, da bi ves ta dolg plačal? Morebiti sto tavezent let? Morebiti bi moral do sodnega dne v vicah jokati, terpeti, odrešenja čakati? Kako dolgo da bi tam v vicah moral zavoljo svojih brezštevilih grehov terpeti, ti naravnost in natanko ne morem povedati; to pa ti lahko povem, da ravno tako dolgo, dokler ne bo zadnji vinar plačan. In dozdej, ali si te svoje velike dolgove že kaj poplačal? Premisli in prerajtaj malo svoje dobre dela: Poste, molitve, milošne in druge spokorivne dela, ali jih boš kaj prida nabranih imel? In kar jih je storjenih, kako poverhno in pomanjkljivo, kako dremotno in raztreseno, kako merzlo in ledeno se je vse godilo, kako malo dobrega namena je vmes bilo, tako, da smém reči, da si svoje kazni z vsem tem bolj-poviševal in novih nabiral, kot pa zmanjševal in jih zbrisoval. Oh

dragi moj! kam se boš djal? kaj boš počel? kako ti bo pri srcu, ko boš s tako težko butaro pred neskončno pravičnost božjo stopil.

Pa potolazi se, glej, danes se ti oznanuje tako svet in zveličaven čas, da si v stanu, vse svoje zaslužene kazni poplačati, ko bi tvojih grehov tudi bilo kakor listja in trave, in tvojih kazen kot kaplic v morju in vseh vodah, vse zamoreš v nekterih urah tako zbrizati, da kar vinarja ne boš več božji pravici dolžen, da le to malo opraviš, kar ti sv. Oče priporočé. Kako so se morali nekdej verni za take dobrote in gnade ostro pokoriti! Kako je moral mnogi več let jokati, in britke solze točiti! Spovednik in spokornik sta po več let skupaj molila, čula, premišljevala, se postila, zatajevala in se tako mnogo pokorila, predenj sta grešnikove kazni zbrisala. Zvesti Jezusovi prijatli in drugi mučenci so take nebeske dobrote in gnade drago kupovali, so dali svojo kerv in življenje, svoje bogastvo in premoženje in glej tebi se dajejo, ponujajo zastonj. Rimski cesar Tiberi je ukazal imenitnega vojvoda, slopečega Agripa v težko železje zakovati in v temno ječo zapreti. V toliko revnem stanu se je Agripu kaj hudo godilo, in je le pričakoval, kdaj da se bojo ječne vrata odperle, rabeljni čez njega planili, in ga k smerti vlekli. V nekterih mesecih je Tiberi umorjen, in Kaj Kaligula, velik Agripov prijatelj, je bil zvoljen za cesarja; revni jetnik pa od tega ničesar ni vedel. Res se mu kmalo ječne vrata odpro, toda ne za smert, ampak za odrešenje. Bil je rešen iz ječe, ketine težke mu odvzete, vse lepo premoženje mu dano nazaj, in novi cesar mu je v znamenje, kako da ga spoštuje in rad ima, ravno tako težke ketine iz čistega zlata v dar poslal, kakor so bile une težke, v katerih je bil popred v ječi zakovan in strahoma smerti pričakoval. Povejte, ali niso bile te dobrote za Agripa velike in vesele? Iz ječe rešen, iz tolikšne smertne nevarnosti odtet, s toliko drago ketino obdarovan, je mar to kaj majhnega? Ali grešnik! tavžentkrat in milijonkrat večje so tvoje gnade, ki ti jih cesar vseh cesarjev, Oče nebeski, tam ponuja, da bi se jih poslužil. Rešil bi te rad iz ječe peklenškega brezdnja, razdjal tvoje težke ketine, v katerih te satan, tvoje duše zakleti sovražnik, zakovanega ima, te odtel iz tolikšne nevarnosti večne

smerti, in te obdaroval s ketino čistega zlata, s posvečujočo gnado božjo v znamenje, da te je spreja za svojega otroka in velikega prijatla, da so ti nebeške vrata odprta, in če v tem stanu zdaj umerješ, si kar nebeškega placu in veselja dovažen. Naj bi kdo pred vrata vernih duš v vicah stopil, in jim dobrote oznanil, kakor jih oznanujejo in ponujajo nam, bi mar tudi le s tako majhnimi rečmi jih placevale? Bi med njimi tako malo veselja s sv. letom bilo, kot ga je med nami? Ko bi vse kazni celega sveta, od katerih si kaj slišal, ali sam od njih veš, katerih le zmisliti moreš, in njih vse eni sami duši naložil, kako vesela bi jih prevzela, da bi se le tih neprecenenih gnad vdeležila. Ali kar vernim duša v vicah po nobeni ceni pripuščeno ni, je tebi za te in za nje v ponudbo, da sebi in jim pomagaš.

Sklep.

Predej danes svoje govorenje sklenem, dragi moji! kaj nam je storiti? Kaj drugega, kot neskončno dobrotljivega Boga za tolikšne dobrote in gnade ponižno zahvaliti, z vso vnemo in gorečnostjo se jih vdeleževati, ter zakrament sv. pokore vredno prejemati! Naj ostanejo med tim sv. letom in za vselej slabe drušnje na strani; proč od hiše grešne navade, bližne priložnosti, njim in Bogu se ne more služiti ob enem! Na stran s sovražtvom in jezo, s korenino naj se izruje oboje iz serca! Proč s krivičnim blagom in vso goljfljo, ona nebeški gnadi le brani, da blizo ne more. Naj ostane pijančevanje in žganje na strani. Naj se dragi čas, dnevi zveličanja dobro obračajo; morebiti mnogi zmed nas ne bo nikoli več doživel tako zveličavnih dni. Naj se prosi in k Bogu zdihuje, da bi odvernil s svojo mogočno roko od nas tiste hude čase in namenjene šibe, ki se nam napovedujejo. Tebi pa Oče nebeški! darujemo dans svoje zgrevane serca, ki bojo služile od zdaj le samo tebi! Amen.

Keršanski nauki.

Glej katekizem: Od zakramenta svete pokore.

V I O U

V zakramentu svetega kersta se nam zbríše izvirni ali poerbani greh in tudi vsi drugi, ako bi jih pred kerstom storili; naša duša obleče prelepo oblačilo posvečujoče gnade božje; pred Bogom bomo opravičeni in dediči nebeskega kraljestva postanemo. Pa kaj — da v tem srečnem stanu ne ostanemo vsi! Tudi po kerstu še ostane nagnjenje do hudega v nas. Kader odrastemo, tudi nagnjenje do hudega z nami raste, in kako rado nas tisto premaga in v greh zapelja! Če pa smertno grešimo, je gnada božja zopet zgubljena, nebesa se nam zopet zaprejo. Zopet otroci večnega pogubljenja postanemo! Kdo nam bo iz tega žalostnega stanú zopet pomagal? Glejte, usmiljeni Jezus nam hoče zopet pomagati. On, kateri človeško slabost nar bolj pozna, nam je v svoji sveti cerkvi tak pomoček zapustil, da se iz tega revnega stanu še rešiti, svojo dušo še oteti zamoremo! On je postavil zakrament sv. pokore, v katerem še odpuščanje vseh svojih grehov moremo zadobiti. Po svojem častitljivem ustajenju se je Jezus svojim učencom prikazal, in rekel: „Prejmite sv. Duha, katerim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih bote zadržali, so jim zadržani“, Jan. 20. S temi besedami je On zakrament sv. pokore postavil. To je tista dobrotá za nas, za katero se Bogu nigdar zadosti ne moremo zahvaliti. Hočemo pa v zakramentu sv. pokore odpuščanja grehov zadobiti, nam je potreba pet reči, kakor nas sv. vera uči. Pet stopinj mora grešnik storiti, ako na pot zveličanja, ako k svojemu nebeskemu Očetu nazaj priti hoče. Grešnik mora svoje grehe 1. spoznati; 2. tiste iz celega serea obžalovati; 3. terdno skleniti, se zanaprej poboljšati in vsega greha se varovati; 4. se mora svojih grehov čisto spovedati; 5. za tiste zadostiti, kolikor mu je mogoče. Na tako vižo mu jih usmiljeni Bog vse in popolnoma odpusti. Da bote toraj dobro vedeli, kaj je storiti, ako se grešniki z Bogom zopet hočete spraviti, vam tedaj danes in danes teden od tega zakramenta sv. pokore potrebno podučenje dati želim. Za danes vam bom te tri reči razložil:

1. Kako se mora vest izpraševati;
2. Kaj je prava grevenga, ktere lastnosti imeti mora; in
3. V čem terdno naprejevzetje obstoji?

Potrebni so ti nauki za vsakega iz med nas; zatoraj jih skerbno poslušajte! —

R a z l a g a.

1. „Zakrament sv. pokore je zakrament, v katerem zato postavljeni mašnik na mesto Boga grešniku po kerstu storjene grehe odpusti, ako se jih zgrevano in čisto spové, pa tudi resnično voljo ima, se poboljšati in pravo pokoro delati.“ Kdor se pa hoče svojih grehov čisto spovedati, jih naj prvič dobro spoznati mora. Zatoraj je tudi prva stopinja, ki jo grešnik storiti ima, ako k Bogu nazaj priti želi, da svoj grešni stan spozna in vse, karkoli se v njegovem sercu hudega znajde. To se pa zgodi, ako skerbno in zvesto sprašuje svojo vest. Kako se pa mora vest izpraševati?

Naj prvič moramo sv. Duha na pomoč poklicati. Prav pobožno moramo moliti na čast sv. Duhu; ga prositi za razsvetljenje, da bi tako zamogli vse svoje grehe in hudobije prav spoznati, iz serca obžalovati, se jih čisto spovedati, potem pa se resnično poboljšati. In če bomo za razsvetljenje sv. Duha prav ponižno in zaupljivo prosili, nam ga bo Oče nebeški tudi poslal. Zakaj sam Jezus nas tega zagotovi, ker pravi: „Vaš Oče z nebes bo dal dobrega Duha tistim, kateri ga prosijo.“ Luk. 11, 13. Potem si pa tudi sami prizadevati moramo, da bomo s pomočjo sv. Duha dobro spoznali, kar smo se od svoje zadnje, dobro storjene spovedi zopet pregrešili zoper Boga, zoper svojega bližnega in zoper samega sebe. Premisliti moramo, kaj smo se ali v mislih, ali v besedah, ali v djanju pregrešili zoper deset božjih ali pet cerkvenih zapoved; premisliti moramo, ali smo se krivega storili enega ali več izmed sedem naglavnih grehov, ali šest grehov zoper sv. Duha, ali štiri v nebo vpijočih grehov, ali devet ptujih grehov. Ker pa ni samo greh, ako storimo, kar smo odpuščati dolžni, ampak tudi, kader to dobro opustimo, kar smo storiti dolžni, se moramo tudi spraševati, ali smo zapovedane dobre dela, molitev, post,

milošno doprinašali ali ne; posebno, ali smo dela usmiljenja svojemu bližnemu skazovali ali pa ne. Moramo tudi premisliti, ali smo dolžnosti svojega stanu izpolnovali ali pa ne. Pri velikih grehah se moramo tudi prašati, kolikokrat smo jih storili; moramo pa tudi okoliščine spoznati in povedati: na kako vižo, kdaj, kje in s kom smo greh storili; zakaj razne okoliščine hudobijo greha včasih povišajo, ali pa njegovo soru spremenjajo. Tako se mora tedaj vest prav zvesto in natančno sprašati, da enkrat spoznamo, kaj, s čem in kolikokrat smo Boga razžalili. In če živo spoznamo hudobijo svojega srca, in množino svojih pregreh, če premislimo, kako smo s svojimi grehi tistega ljubega Očeta razžalili, ki nas toliko ljubi, ki nam toliko dobrega da, bomo tudi sami od sebe drugo stopinjo storili, ki nas k Bogu nazaj pripelja; to je: mi bomo svoje grehe iz srca zgrevali. Zatoraj vam

2. na kratko povedal bom: Kaj je prava grevenega, in ktere lastnosti imeti mora? To je posebno potrebno podučenje za vsakega kristjana. Zatoraj si ga dobro zapomnite. Sv. Tridentinski cerkveni zbor pravi: „Pervo mesto med deli spokornika ima grevenega.“ In to je gotova resnica. Spraševanje vesti, terdno naprejšvetje, čista spoved in zadostenje so k zakramentu sv. pokore scer potrebne reči; nar potrebniša pa je vendar grevenega. Zakaj v nekterih okoljščinah življenja našega, — ako bi postavim ne imeli priložnosti — prava grevenega vse drugo nadomesti; same grevenge pa nobena reč na svetu ne nadomesti. Ako bi se človek svojih grehov še tako čisto in na tanko spovedal, če bi pa čez tiste prave grevenge ne obudil, vsa njegova spoved mu nič ne pomaga. Kako odkritoserčno se je Savl svojih grehov obtožil. Rekel je k Samuelu: „Jaz sem grešil, ker sem Gospodovo zapoved in tvoje besede prelomil.“ I. kralj 15, 24. Ker pa Savl svoje pregrehe v sercu zgreval ni, je pa vendar od svojega Boga bil zaveržen. Ako bi človek še tako ostro se pokoril, ako bi se še tako terdo postil, obilno molil, veliko med uboge razdelil, ako bi še toliko terpljenja in hudega za svoje grehe voljno prenesel, ako bi pa zavolj svojih grehov prave grevenge ne imel, bi mu vse to nič ne pomagalo. „Storite pokoro in spreobrnite se“ — s celim sercom se k Bogu nazaj obrnite

in obžalujte svoje grehe; le takrat vam bo nsmiljeni Bog vaše grehe odpustil. Ljudje si vse premalo to resnico k sercu jemljejo. Oh koliko je nevrednih spoved, božjih ropov, ker manjka prava grevenga. Zategadelj je sv. Terezija, ki je bila od sv. Duha toliko razsvetljena, nekemu pridgarju te besede pisala: „Oče! le prav pogosto pridigovajte zoper take spovedi, ki se brez prave grevenge opravijo; zakaj hudič v nobeno drugo mrežo toliko duš ne vlovi, kakor ravno v to.“ — Kaj je tedaj grevenga, ki nam je k odpušcanju grehov toliko potrebna, in ktere lastnosti mora imeti? — Grevenga je znotrajna žalost zavolj razžaljenja božjega, in gnusenje nad storjenimi grehi. Tako tudi sv. Tridentinski zbor govori: „Grevenga je žalost duše in gnusenje nad storjenimi grehi.“ Prava grevenga mora pa sledeče štiri lastnosti imeti: a. Grevenga mora biti znotrajna. Ni že zadosti, da grevengo z jezikom molimo, ampak tudi v sercu nam mora resnično žal biti, da smo Boga, nar višjo dobroto, razžalili. Tako tudi sv. pismo grevengo imenuje znotrajno dušno žalost. „Jaz hočem pred teboj vse svoje leta v grenkosti svoje duše premisliti“; tako že prerok Izaija govori. (Iz. 38, 15.) — „Daritev pred Bogom je žalosten duh, zgrevenega in ponižnega serca, o Gospod! ne boš zavergel“; tako že David kralj prepeva. (Ps. 50, 19.) — „Spreobrnite se k meni s celim sercom, s postom, z jokom in zdihoivanjem. Raztergajte svoje serca, in ne svojih oblačil“; tako že prerok Joel (2, 12.) k pravi pokori opominja. —

Grevenga mora biti: b. Čeznatorna. To se reče, gnada sv. Duha in čeznatorni nagibi nas morajo k grevengi obuditi. Ne samo zato, da smo zavolj svojih grehov morebiti v škodo, nesrečo ali v sramoto prišli, da smo morebiti premoženje ali dobro ime zgubili, ampak zato nam mora pred vsem drugim v serce žal biti, da smo s svojimi grehi in hudobijami toliko ljubeznivega Očeta nebeskega razžalili. —

Grevenga mora biti: c. Čez vse. To se pravi, grešnika mora bolj grevati, da je Boga razžalil, kakor da bi bil vse zgubil, karkolj mu je na svetu ljubo in drago. Kader človek smertno greši, Boga zgubi in njegovo sv. ljubezen in gnado zapravi. Ker je pa Bog neskončno več vreden in njegova sv. gnada, kakor blago, zlato in srebro celega sveta, mora te-

daj grešniku tudi bolj žal biti, da je Boga razžalil, kakor da bi vse drugo na svetu bil zgubil. — In grevenga mora biti:

d. Splošna; to je, čez vse grehe. Vse, karkoli smo hudega storili, moramo iz serca obžalovati; nad vsakim grehom moramo resnično gnusenje imeti, s katerim koli smo Boga razžalili. In večjo ljubezen, ko do svojega ljubeznivega Boga imamo, bolj popolnoma tudi naša grevenga bo. — Glejte, ljubi kristjani! Te lastnosti mora tedaj naša grevenga imeti, da bo Bogu dopadla in nam k odpuščanju grehov služila. Taka prava grevenga je pa tudi poseben dar božji. Vsak dan moramo Boga za ta dar ponižno prositi in vsak dan se vaditi, da zamoremo tako resnično grevengo obuditi. —

Kader smo čez svoje grehe pravo grevengo obudili, si moramo pa tudi terdno naprejšvzeti, da se hočemo zanaprej z božjo pomočjo resnično pobiljšati. Zategadelj vam še na kratko razložiti hočem,

3. v čem terdno naprejšvzetje obstoji.

Sv. Tridentinski zbor pravi: „Grevenga je britkost duše in gnusenje nad storjenimi grehi z naprejšvzjetjem, zanaprej nič več ne grešiti.“ Iz tega vidimo, da je s pravo grevengo terdno naprejšvzetje že sklenjeno; zakaj to ni mogoče, da bi nas kaka reč resnično grevala, pa bi je vendar ne hotli opustiti zanaprej. Terdno naprejšvzetje, ki je k zakramentu sv. pokore bistveno potrebno, obstoji tedaj v nepremakljivi, resnični volji, svoje življenje pobiljšati, in zanaprej nič več ne grešiti. Kateri pa ima resnično voljo, se pobiljšati in spokoriti, mora pripravljen biti: a. se zanaprej vseh grehov varovati; pa tudi vseh posebno bližnih priložnost greha zvesto se ogibati. Kdor se pa hitro po spovedi v svoje poprejšne grehe nazaj poverne, v priložnost do greha nazaj poda, kaže, da čez svoje grehe, akoravno se jih je čisto spovedal, vendar prave grevenge ni imel; torej mu jih Bog odpustil ni. Kdor se hitro po spovedi v svoje stare, pregrešne zaveze, v zapejljivih prijatlov nevarne tovaršije nazaj poda, tistemu tudi taka spoved nič ne pomaga. Zakaj: „kteri nevarnost ljubi, bo v tisti konec vzel“; (Sir. 3, 27) tako že sv. Duh v starem testamentu govori. Grešnik mora pa tudi b. pripravljen biti, vseh tistih pomočkov se zvesto poslužiti, ki mu pomagajo resnično spreobrniti se in prav pobiljšati svoje življenje. On mora vsak dan Boga

prositi za njegovo gnado in pomoč, da bi zamogel svoje terdno naprejšetje izpolniti; zakaj če nas Bog ne podpira, če nam On svoje gnade in pomoči ne da, se tudi hudega obvarovali nikdar ne bomo. Tedaj je ponižna, goreča molitev pomoček, svoje življenje poboljšati. Grešnik si pa mora zanaprej tudi vse hude misli iz glave zbijati; vse pregrešne želje v sercu gasiti; vse hudo nagnenje skerbno berzdati; vsaki nevarni strasti se serčno zoperstavljati; se premagovati, se zatajevati, kakor nas je Jezus sam učil. Če se bo na tako vižo po spovedi zoper sam sebe vojskoval, se bo tudi z božjo pomočjo greha varoval in svoje življenje resnično poboljšal. „Človeško življenje je vedno vojskovanje“, tako že sveti Duh v stari zavézi govori. In tako je tudi vedno vojskovanje zoper svojo pregrešno poželjivost, zoper znotrajne in vunajne sovražnike naše duše drugi pomoček, greha se varovati in na poti poboljšanja zvesto ostati. Grešnik mora c. tudi vso storjeno škodo, ki se je bližnemu na njegovem premoženju ali na dobrem imenu storila, popraviti; ptuje blago mora nazaj dati, storjeno škodo poverniti, lažnive besede, ki jih je zoper svojega bližnega govoril, mora nazaj vzeti in preklicati; svojim sovražnikom mora iz serca odpustiti in se ž njimi čisto spraviti. Le kateri to stori, tisti evangeljsko zapoved dopolni, ktera se tako glasi: „Prinesite vreden sad pokore.“ (Mat. 3, 8.) Grešnik mora d. tudi pripravljen biti, rajši vse poterpeti, rajši tudi umreti, kakor svojega ljubeznivega Boga z enim smertnim grehom kdaj več razžaliti. To svoje terdno, nepremakljivo naprejšetje mora večkrat ponavljati; posebno ob času hudih skušnjav. Rajši tavžentkrat umreti, kakor enkrat še grešiti, to mora njegovo vodilo biti. S pobožnim kraljem Davidom mora večkrat govoriti: „Jaz sem sklenil in prisegel, tvoje zapovedi deržati.“ Tako terdno naprejšetje bo potem Bog podpiral s svojo vsega-mogočno gnado; tako terdno naprejšetje nas bo na potu pokore stanovitne ohranilo. —

S k l e p.

Ljubi kristjani! Svoje grehe dobro spoznati, tiste iz serca obžalovati in terdno skleniti, vseh tistih se zanaprej skerbno varovati, to so tiste perve tri stopinje, ki jih mora grešnik storiti, ako svojo dušo oteli in pri Bogu zopet v gnado nazaj priti želi. Ker

smo pa mi tako slabi, ker sami iz sebe nič ne premoremo, ako nam ne pomaga neskončno dobrotljivi Bog, tako ga pa tudi vselej, kader se k spovedi pripravljamo, ponižno in zaupljivo prosimo za njegovo razsvetljenje in pomoč: Naj nam On, ki nas k pokori nagiba, ki nam da dobro začeti, milostljivo pomaga, tisto tudi srečno izpeljati! Amen.

Nauk od gnade božje.

(Dalje.)

3. Slednji greh, kakoršnega nemarčni zapravljivec božjih gnad doprinese, je njemu v toliko večjega prišteti, kolikor več, in kolikor večje ali imenitniše gnade je on prejel, pa ne pridama zadjal. To nam že lastno sercé pričuje: če smo komu bolj dobrotljivi, če mu obilnišo ljubezen skazujemo, toliko bolj nas sercé boli, če se do nas nehvaležno, grobó, nesramno in puntarsko zaderži. Koliko več to od revne stvari, kot je človek, velja, če se do neskončno popolnoma bitja, do Boga tako obnaša; in tako se obnaša, če njegove gnade zapravlja. Torej se Bog sam po kraljevem preroku takole zaslišati da (Ps. 54, 13.): „Ako bi bil mene moj „neprijatelj klet, bi bil jaz še preterpel. In ako bi bil moj „sovražnik od mene hudo govoril, bi se bil jaz morebiti „pred njim skril. To pa (storiš ti), kateri si bil z menoj „ene misli: moj svetovavec, moj znanec, kateri si z menoj „sladke jedi užival, in sva v božjo hišo skupej hodila. Čez „take naj nagla smert pride; oni naj se živi v pekel vderó.“ Tudi Jezus spričuje, da je greh zapravljivca božjih gnad večji rekoč: (Jan. 16, 22.) „Ako bi jaz ne bil del med „njimi storil, kakoršnih nobeden drug ni storil, bi greha „ne imeli: zdaj pa so vidili in so mene in mojega Očeta „sovražili.“ Spoznovaje to resnico tudi sv. Peter reče: (II. Peter. 2, 21.) „Boljši bi jim bilo, poti pravice ne spo- „znati, kakor po spoznanju od tega odstopiti, kar jim je bilo „na svetu kot povelje izročena.“ Torej je tudi Bog tiste, ki so več gnad zapravili, in se s tem večjega greha vdeležili, hujši tepel, da je svetu to resnico v živo odkazal in

zaterdil, kot vidimo nad Faraonom, nad Judom Izdajavcem, in nad vsem judovskim ljudstvom v sploh, posebej pa nad Jeruzalemom, od kterege mesta sam Jezus govori: „Da bo nad-nj velika stiska prišla, kakoršne ni bilo od začetka sveta do zdaj in je ne bo.“

(Dalje sledi.)

Listnica.

* Iz Celovca. Alleluja! Slava Bogu na višavah — veselje in mir vsem Korošcem! Kar smo iz celega serca želeli, za kar smo vsak den goreče prosili, kar smo težko težko pričakovali, sedaj imamo: Premilostljivi knez in nadškof Solnograški so 30. oktobra 1858 naši Kerški škofiji, ki bo skoraj obsegala celo Koroško, izvolili in dali knezoškofa in višjega pastirja. Visokovredni in prečastiti gospod Dr. *Valentin Wiery* so Kerški knez in škof! Zatoraj še enkrat: Hvala Bogu — mir in veselje vsem! Naš novi milostljivi knez in škof so Korošec, rojeni so namreč 12. februarja 1813 v prijaznem kraju št. Marein prelepe lavantinske doline. Njih oče so bili učenik tamošnje ljudske šole. Se ve, da so najprej v šolo hodili pri svojem očetu v št. Mareinu, glavno šolo so obiskovali v bližnjem št. Andrašu, 4 nižje latinske šole v Celovcu, 4 višje pa v Gorici, in 1832 so stopili v Celovsko bogoslovsko semenišče, kjer so se tudi začeli učiti slovenskega jezika; l. 1835 so dokončali bogoslovške šole; l. 1835 4. avg. v mešnika posvečeni se podajo na Dunaj, in se l. 1837 vernejo kot dohtar bogoslovja domu. Pol leta so služili za kaplana v Šmarji na spodnjem Štajarskem, l. 1838 v jeseni so prišli v Celovsko semenišče. Tukaj so bili bogoslovcem duhovni oče, pa tudi izurjen učenik slovenskega jezika — oni rojen Nемец! L. 1844 jih pokličejo kot stolnega korarja v št. Andraš in l. 1851 v Solnigrad. Ondi so bili stolni korar in vodja bogo-

slovskega seminišča. Pa kaj zvesto in modro so morali tam spolnovati svoje obilne in težavne dolžnosti; kajti Solnograški knez in višji škof, ki so jih pred svojimi očmi imeli celih sedem let, so jih 30. oktobra izvolili za kneza in škofa Kerške škofije. 21. novembra 1858, to je poslednjo nedeljo po binkošnih se bojo v Solnem gradu posvečevali v škofa, in sliši se, da jih imamo do 8. decembra v Celovec pričakovati. — Bog nam jih daj skoraj zdrave in vesele; gotovo ni dobre duše po celem Koroškem, ktera bi goreče in serčno ne želela, skoraj od obličja do obličja gledati svojega novega odnekadaj toliko slavnega in toliko ljubljenega knezoškofa!

* Iz Celovca. V kerški škofiji se bo sveto leto začelo prvo adventno nedeljo in dokončalo na dan rojstva Jezusovega zvečer. V saboto zvečer pred prvo adventno nedelo (27. listopada) bodo pred večno lučjo četert ure pri vseh cerkvah zvonovi oznanili, da se sveti dnevi odpustkov začno; v nedeljo potem bo pri farnem svetem opravilu presv. rešnje Telo izpostavljeno, kakor vsako nedeljo in zapovedan praznik tega sv. časa. Po vsaki farni meši se bojo ves te čas opravljale molitve za sveto cerkev, za svetega očeta papeža, za svitelega cesarja, za poedinjenje ločenih kristjanov, ki niso naše vere, in za sploh potrebe keršanstva, pa po 5 očenašev in češenasmarij, pa apostolska vera se molilo bo.

Kdor želi odpustke teh svetih dni prejeti, ima: 1. Zakramenta svete pokore in presvetelega rešnega Telesa v tem času vredno prejeti. 2. Svojo farno ali kako drugo cerkev k temu odkazano trikrat posebej obiskati, in v cerkvi 5 očenašev in češenasmarij pa apostolsko vero v namen svetega očeta papeža moliti. Naj bolje bo, ako se cerkev v procesji obiše, in se sklenejo z tim tudi navadne molitve za odpustke, prošnje za povišanje svete cerkve, za brambo svetega rimskega sedeža, za spreobrnjenje nevernikov, krivovercov, vseh grešnikov, za mir in edinost med keršanskimi poglavarji, za blagor ljube domovine, za ohrambo in blagost našega ljubljenega svitelega cesarja, naj bi vladali dolgo in srečno, pa tudi za celo cesarsko rodovino, in vse duhovske in deželjske predpostavljene, naj jih Bog v dobrem poterdi. 3. Enkrat se je v tem svetem času postiti, tako da se mesá zderži in le enkrat te den nasiti. 4. Ubogim, alj pa za božjo čast in razširjanje sv. vere se v tem času po premoženji kak poseben dar ubogaimo naj podeli. — Na sveti (božični) dan se bo pri večernicah zahvalna pesem zapela, in na večer bojo zvoni ravno tako četert ure pred večno lučjo konec svetega časa oznanovali.

To nam je oklical pastirski list našega visokoč. gosp. kapitularnega generalvikarja s tem, da se oznani po vseh farah cele ško-

fije, toraj tudi po slovenskih; pa ali mar po nemški, ker je pastirski list pisan in razposlan samo v nemškem jeziku? Tretjina naših far je slovenska; serčno bi slovenske ovčice veselilo, ko bi slišale tudi svoje duhovne narvišje predpostavljene toliko imenitne in svete reči oznanovati v domačem, slovenskem jeziku. In kako lahko bi se to napravilo; saj sta dva visokovr: stolna korarja rojena Slovenca, ki bi gotovo svojim rojakom rada poslovenila nemški pastirski list. Mi Slovenci smo pač na Koroškem, mi za to kej ne moremo; zatoraj lepo prosimo, da bi tudi naša beseda kaj veljala. Vselej nas globoko v srece zaboli, ko dobimo take reči, ktere so za vse verne ovčice cele škofije, le samo po nemški. Mi dobro vemo, kako nekteri dušni pastirji take pastirske liste poslovenujejo in oznanujejo. Pa upajmo, ja svesti si bodimo, da bo zanaprej vse druga; tako žalostna se nam Slovencom je godila tokrat gotovo — poslednjikrat. Ako Bog hoče, prinese že prihodnji list „Slov: Prijatta“ prvi pastirski list našega novega knezoškofa za nas Slovence v slovenskem jeziku. Upajmo!

* Iz Celovca. Vsaka nova sv. meša je veliko dušno veselje za Slovence; pa še večje veselje jim napravlja druga nova ali zlata sv. meša. Zlato sv. mešo so 22. nedeljo po binkošnih obhajali na Zihpoljah (Maria Rain) dve uri od Celovca proti rožni dolini prečast. in visokovred: gospod Tomaž Moser infulirani prošt in stolni korar. Rodili so se na Golšovem 10. maja 1785 od kmetiških pa poštenih staršev. Izšolali so se v Celovcu in so bili v mešnika posvečeni 16. oktobra 1808. Kako dobro da so sloveli, jasno priča to, da so jih le eno leto na kmetih pustili za kaplana in scer v Kotarčah, potem pa koj poklicali za kaplana pri glavi farni u Celovcu. Tukaj so spolnovali svoje dolžnosti tako zvesto, da jih stari farnani še sedaj radi v misel jemljejo. Celih devet let so tukaj delali, potem pa prišli na narvečjo faro cele škofije za fajmoštra, namreč v št. Jakop v zgornji rožni dolini. Na tej fari so se obnašali tako, da so jih skoraj za dehanta zornega Roža postavili. 19 let so bili v št. Jakopu za fajmoštra in dehanta ter sloveli kot mož po volji božji daleč in široko okoli. Zatoraj jih knezoškof Adalbert pokličejo v Celovec za stolnega korarja, jih postavijo nekaj časa za administratorja Celovske dehantije, jih povišajo za infuliranega prošta cerkve sv. Virgilia v Brežah in jim slednjič izročijo višje in nižje realne šole, da naj jih kot škofjski komisar ogledujejo in nad njimi čujejo. Toliko poslavljeni gospod so imeli 24 okt. t. l. svojo zlato mešo v ravno tisti cerkvi in pri tistem altarju, kjer so opravljali svojo prvo novo mešo. Ne bom dolgo opisoval, kako praznično je bilo vse opravljeno, koliko ljudi se je zbralo, kako lepo so po slovensko peli, in kako so možnarji pokali, le samo to povem, da so stari gospod jubilant prav krepko peli in svoj pontifikalni blagoslov prav slovesno delili. Vse je v tem sv. trenutku ležalo na kolenih in v marsikterem očesu se je lesketala

svitla solzica. Stregli so pri sv. meši 3 korarji stolne cerkve, glavni fajmošter v Celovcu in Kapelški dehant. Na prižnici pa je govoril čč. bravcem že znani gosp: č. g: Dr. Val. Milar, Kotmirški fajmošter; govoril je tako resnobno zraven pa tako milo, da je po cerkvi vse zdihovalo, (prihodnje leto podamo ta govor). Po sv. opravilu so preč. jubilat svoje pomagavce in znance v farovžu kaj dobro pogostovali. Vse je bilo židane volje, in preč gosp. jubilat so zdravje napili svetemu očetu, svitl. cesarju in našemu novemu knezoškofu. Zvečer smo se razšli in gotovo vsi v sercu prosili, da naj Oče nebeški prečastitega jubilanta, in prošta ohrani pri terdnem zdravju še dolge leta. Živio!

* Celovec. (Dalje.)

O. Ožbalt Ravš,

goreč duhovnik, učen Slovenec, mož po volji božji.

Nar močnejši steber katoličanstva, nar krepkeji jez zoper protestantsko krivovero je bil red O. O. Jezuitov. Ustanovil ga je plemeni Španjec Ignaci Loyola, pred vojni častnik in vredil ga je po vojaško v več stopinj. Redovnik nižje stopinje mora višjemu biti popolnoma pokoren. Glava celega reda je general, ki vsegdar v Rimu stanuje. Njemu se morajo sposobnosti slehernega uda na tenko naznaniti; on odloči vsakemu svoje mesto, s tim se je vsa čestilakomnost odstranila. Poglavitno vodilo njihovega delovanja je bila večja slava božja, popolnamost in zveličanje lastno in bližnjega.

Vsi posamezni udje družbe so po svojih višjih in poglavarjih v v terdni zvezi z generalom. Ignaci ni hotel svojega reda v obleki ločiti od sveta, zatoraj ni vzel posebne miniške obleke. Hotel je, da bi redovniki vsred sveta živeli, ali ž njim se ne pajdašili. Po ti ustavi so mnogo mnogo koristili katoljski cerkvi, bili so nar izverstniši učeniki višjih in nižjih šol, nar pobožniši spovedniki, nar slavniji govorniki, zvedeni voditelji duš, mnogo zaslužni misijonarji, nar zvestejši prijatelji ubogih in bolnikov. Ali zavid in zvijačnost sovražnikov katoljske vere temu veliko zaslužnemu redu jamo neprenehoma koplje, in papež Klemen XIV. l. 1773 veli, da se red o. o. Jezuitov razide. Le kralj Poruski Miroslav, carica Ruska Katarina ne pripustita, da bi se družba o. o. Jezuitov v njunih deželah razvezala, celo šole jim izročita. Še le papež Pij VII. je O. O. Jezuite spet v Rim vpeljal, dokler jih je Ruski car l. 1815 iz Moskve in l. 1820 iz celega Ruskega pregnal.

V ta red toliko skušeni in preganjeni, da ni imel mirnega kotiča na zemlji, stopijo naš Ravš. Iskrenega služabnika božjega ne strašijo silne nevihte, ktere so že nad redom vihrale; tolažijo se in serčijo z besedami našega Gospoda: „Če vas bo svet čertil, vedite, da me je čertil pred vami. Če bi bili iz sveta, bi svet vas ljubil kot

svoje, ker pa niste iz sveta, temuč sem vas iz sveta odbral, zatoraj vas čerti svet.“

V Dünabergu, mestu na reki Dvini v guberniji Polock, so O. O. Jezuiti imeli noviciat; tje se napotijo in srečno dospejo jeseni l. 1810. Sila ostri preskušnji se je moral podvreči, kdor je želel stopiti v red Jezuitov; ta preskušnja je terpela dve leti. V teh dveh letih so novinci posebnim duhovnim vajam živeli; še le po dveletni preskušnji so imeli redu priseči.

Sledeče iz življenja Ožbalta Ravša so prijazno priobčili visokocastiti provincial Gališke provincije v Lvovu gosp. O. Jožef žl. Brown.

Pred da Ravš dveletni noviciat dopolnijo, jih pošljejo v Odeso na južnem Ruskem. Ondi prisežejo miniške obljube in učijo dve leti na latinskih šolah, osem let pa pasejo razkropljene ovčice po černo-morski obali v Odesi in Kerzonu. Sveta gorečnost in terdna volja veliko premorete; priča nam so O. Ravš. Še le v tridesetem letu se poprimejo novogerskega, angleškega jezika, poljskega in ruskega narečja, da bi tudi katoljčanom teh jezikov mogli oznanovati zlate nauke naše sv. vere. Govorili so po tem 10 jezikov in narečij.

Huda nevihta je vstala zoper družbo O. O. Jezuitov. Car Aleksander da l. 1820 ukaz, da morajo O. O. ali družbo ali Rusko zapustiti. O. Ravš se redu nočejo odpovedati. Prijazno sprejmejo pregnane redovnike cesar Avstrijski Franc I. Višji pošljejo Ravša v Galicijo, kjer 3 leta v Kamionki v Zločovki kresiji za misijonarja služijo. Iz Kamionke se preselijo v Tarnopol; bili so 3 leta ogleda v ondašnjem zavodu, 16 let pa arhivar in ekspedit. Zraven so 10 let še učili francoski jezik, kterega so temeljito znali; 6 let so učili občno povestnico in verh tega še oskerbovali knižnico.

Po izgledu poprejšnih prekucij so tudi puntarjem l. 1848 O. O. Jezuiti bli tern v peti. Vse že davno pozabljene laži se vnovič zgrejejo in O. O. natolcujejo. Prisilijo od cesarja Ferdinanda S. maja povelje, da se morajo vsi redovniki raziti. Provincial dovolijo Ravšu v Celovec se preseliti, 39 let so v redu preživeli vedno neutrudljivi in vsi vneti za slavo božjo in blagor bližnjega. Mnogo skušena poterpežljivost in gorečnost ste svitli kinč njih redovnega življenja.

Njihove zaslužbe pri bolnikih in ubogih so zapisane v bukvah vsevedočnosti božje; nam v spodbudo naj jih spomnim. Bili so bolnikom vedno blagodušen dobitnik in tolažnik; radi so jih obiskovali, še clo v zdravilstvu so se mnogokrat prav srečno poskusili.

Še večjo skerb so imeli do bolehaajočih na duši. Kedar so jim opravila le pripustile, so hiteli v spovednico, na mestu božjem grešnike odvežat zgrevanih grehov in jih vodit na stezo pokore. Jasno in svitlo se je razodevala njihova miloserčnost in ljubezen do bližnjega v Tarnopolju

o koleri l. 1848. Sami bolehní vendar bolnih sobratov niso pozabili. Bolehali so 20 let: kajti serce jim je rado trepetalo. Prošnji niso mogli odreči, še clo v svojem revnem stanu na stare dni niso opustili siromakom po zmóžnosti deliti.

Udje družbe Jezuitov so bili razdeljeni v več stopinj, nižja so bli profesí, višji koadjutorji (pomagavci), nar višja naučitelji. Pri vsi učnosti nikoli niso po časti hrepneli, in se niso podvergli preskušnjam iz bogoslovskih in modroznanskih vednost. Bili so zadovoljni v nižji stopinji, in toliko marljiviši. Poleg mnogih opravil na Poljskem in Ruskem znanstvene omike niso zanemarali, in so mnogo ur slovstvenim delom žertvovali. Spisali so gerško slovnico in izvrstno občno povestnico, ktera dva spisa so morali družbeni knižnici izročiti.

(Konec pride.)

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija: Č. g. Jan. Ravscher, dehanť v Sovodju, je resigniral na faro Gornjo Belo; č. g. Ant. Pušl, provizar v Brezah, pojde na Dunaj za korepetitorja v Terezianum; — umerl je č. g. Aemilian Falkner, servitarski prior in fajm, v Kotičah. R. l. P.

* Lavantinska škofija: Zavolj starosti in bolehnosti doberloveškega (Eberndorf) prošta in dekana, preč. gosp. Jan. Ilgovca, ki so pretečonega mesca kimoveca svojo zlato novo mašo obhajili, je imenovan preč. g. Andr. Aliančič, duh, svetovavec in fajmošter v Sent-Kancjanu, administrator doberloveške dekanije. Iz enakih vzrokov je imenovan gosp. Matija Grösing, kurat na Prebellnu, administrator Sent-lenarske dekanije. — umerl je gosp. Franc Silfi, kurat v Podgorji. R. l. P.

Pogovori vredništva

Neznanemu gospodu blizo Volšan na Goriškem: „Kratke vodila, kako spisovati slovenske pridige“ smo prejeli, pa jih bomo še le prihodnje leto tiskati mogli, lepa hvala, pa prosimo, da nam naznanite svoje ime. — Gosp. J. M. na R. na Staj.: Vaš sostavek je resničen pa oster, reže do živega; zotoraj ga bomo prinesli, ako se z novim letom ne zbudi tudi nov domoroden slovenski duh po vaših čisto slovenskih prelepih krajinah. — Gosp. O. A. V. na R.: Srečen pozdrav; kar ste poslali pride v prihodnjem letu. „Drobtince“ in „Koledo“ dobite ob enem; poterpíte le še malo dni. — Gosp. I. M. v Ovc. Prav lepo se ti zahvalim; pa zatobart ni prostora — pride pa gotovo. —

Gosp. V. K. v št. M.: Zakaj da nisi teh lepíh novic napisal slovenski? Sem moral odložiti za prihodnje leto, pa pride. G. I. V. v K. Oboje prejeli, oboje pride.

Vsem čast, gg. naročnikom naznanjam, da bođe pridig za sv. leto vsah kup devet; 7. hudoben je, kdor se sv. leta ne posluži. 8. pa tudi nesrečen je ta, 9. srečen pa je, kdor je sv. leto opravil. Te tri pridige se znajo tudi še rabiti po dokončanem sv. letu.

Zastran „Slov. Prijatla“ za danes le samo to, da bo tudi prihodnje leto izhajal, veljal pa bo 4 fl. avstrijsanske veljave. Kaj več prihodnjič.